

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomických věd**

Podpora malých a středních podniků na úrovni obcí

Petra Bednářová

**Bakalářská práce
2013**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra Bednářová**
Osobní číslo: **E09331**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Podpora malých a středních podniků na úrovni obcí**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce bude zaměřena na zhodnocení spolupráce obcí s malými a středními podniky. Bakalant se zaměří na analýzu přínosů malých a středních podniků pro hospodaření a rozvoj obcí.

V práci budou zpracovány mj. tyto oblasti:

- charakteristika malých a středních podniků,
- charakteristika hospodaření a rozvojových podmínek obcí,
- charakteristika legislativy upravující podporu podnikání v ČR,
- zhodnocení vybraných případů spolupráce malých a středních podniků s obcemi,
- analýza dopadů malého a středního podnikání na hospodaření obce,
- analýza socioekonomických přínosů pro rozvoj obce.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

BINEK, Jan, et al. *Obce a regiony pro podnikatele & podnikatelé pro obce a regiony*. Brno: GaREP, 2011. 120 s. ISBN 978-80-905139-0-7.
BINEK, Jan, et al. *Synergie ve venkovském prostoru: Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí*. Brno: GaREP, 2010. 118 s. ISBN 978-80-904308-4-6.
FRKOVÁ, Jana. *Individuální podnikání: malé a střední podnikání*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2004. 182 s. ISBN 80-01-02857-7.
HOLEČEK, Jan, et al. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. 1. vydání. Brno: GaREP Publishing, 2009. 74 s. ISBN 978-80-904308-2-2.
JÁČ, Ivan; RYDVALOVÁ, Petra; ŽIŽKA, Miroslav. *Inovace v malém a středním podnikání*. 1. vydání. Brno: Computer Press, 2005. 174 s. ISBN 80-251-0853-8.
PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
TOTH, Petr, et al. *Financování obcí - sociálně ekonomický rozvoj systému*. Praha: Oeconomica, 2005. 326 s. ISBN 80-245-0957-1.
ŽÁRSKA, Elena, et al. *Komunálna ekonomika a politika*. 1. vydání. Bratislava: EKONÓM, 2007, 194 s. ISBN 978-80-225-2293-9.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Martin Sobotka, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 28. června 2012

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2013

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejnková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. října 2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2013

Petra Bednářová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Martinu Sobotkovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce.

Poděkování patří i mé rodině a příteli za trpělivost a podporu při zpracovávání této bakalářské práce.

ANOTACE

Tato práce bude zaměřena na zhodnocení spolupráce obcí s malými a středními podniky. V první řadě budou definovány základní pojmy, které úzce souvisí s daným tématem (obec, malé a střední podniky, podpora MSP). Dále se práce bude věnovat analýze podpory malých a středních podniků, kdy by měla být představena realita podpory malých a středních podniků. Analýza podnikatelského prostředí a prostředí obcí bude provedena prostřednictvím dotazníkového šetření.

KLÍČOVÁ SLOVA

Malé a střední podniky, obec, hospodaření obce, nástroje podpory, podpora

TITLE

Support of Small and Medium Enterprises at Level of Municipalities

ANNOTATION

This work will be focused on the evaluation of municipal cooperation with small and medium enterprises. In the first instance be defined basic concepts that are closely related to your topic (village, small and medium-sized enterprises, support for SMEs). Furthermore the thesis will focus on the analysis supporting small and medium enterprises, which should be presented to the reality of support for small and medium enterprises. Analysis of the business environment and of the local communities will be conducted through a questionnaire survey.

KEYWORDS

Small and Medium Enterprises, Municipality, Management of Municipality, Support Instruments, Support

OBSAH

ÚVOD	11
1 HOSPODAŘENÍ A ROZVOJOVÉ PODMÍNKY OBCÍ	13
1.1 CHARAKTERISTIKA OBCE	13
1.1.1 Působnost obce	14
1.2 HOSPODAŘENÍ OBCE	15
1.2.1 Majetek obcí	16
1.2.2 Rozpočet obcí	17
1.3 VÝCHODISKA ROZVOJE OBCE	18
1.3.1 Dispozice pro rozvoj obce	19
1.3.2 Klasifikace nástrojů pro rozvoj obce	20
1.3.3 Strategické plánování obce	22
1.4 VÝZNAM OBCE PRO PODNIKÁNÍ	23
1.4.1 Možnosti podpory podnikání v obci	23
1.4.2 Nástroje podpory podnikání na úrovni obce	24
2 CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	27
2.1 CO JE PODNIKÁNÍ	27
2.2 PODNIK A JEHO ČLENĚNÍ	28
2.3 ČLENĚNÍ PODNIKŮ	29
2.4 MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY	29
3 PODPORA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	31
3.1 STÁTNI PODPORA PODNIKÁNÍ	32
3.2 NEVLÁDNÍ ORGANIZACE	32
3.3 PODNIKATELSKÉ INKUBÁTORY A VĚDECKO-TECHNICKÉ PARKY	33
4 CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÉHO ÚZEMÍ	35
4.1 OKRES PARDUBICE A CHRUDIM	35
5 ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH PŘÍPADŮ SPOLUPRÁCE OBCÍ S MSP	38
5.1 LÁZNĚ BOHDANEČ	39
5.2 HLINSKO	40
6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	42
6.1 STRUKTURA DOTAZNÍKŮ	42
7 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ U OBCÍ	45
7.1 OTÁZKA Č. 1 A 2	45
7.2 OTÁZKA Č. 3	46
7.3 OTÁZKA Č. 4 A 5	46
7.4 OTÁZKA Č. 6 A 7	49
7.5 OTÁZKA Č. 8	49
7.6 OTÁZKA Č. 9	49
7.7 OTÁZKA Č. 10	50
7.8 OTÁZKA Č. 11	50
8 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ VE FIRMÁCH	52
8.1 OTÁZKA Č. 1	52
8.2 OTÁZKA Č. 2	52
8.3 OTÁZKA Č. 3	53
8.4 OTÁZKA Č. 4	55
8.5 OTÁZKA Č. 5	56
8.6 OTÁZKA Č. 6	56
8.7 OTÁZKA Č. 7 - 11	57
8.8 OTÁZKA Č. 12	58
8.9 OTÁZKA Č. 13	59
8.10 OTÁZKA Č. 14	59

ZÁVĚR.....	61
POUŽITÁ LITERATURA.....	64
SEZNAM PŘÍLOH	67

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Rozdělení ekonomických subjektů dle velikostních kategorií za jednotlivé okresy Pardubického kraje k 31. 12. 2011.....	37
Tabulka 2 Míry využití jednotlivých oblastí podpory podle měst.....	46
Tabulka 3 Formy podpory pro začínající podnikatele	47
Tabulka 4 Formy podpory pro vysoce prosperující podnikatele	48
Tabulka 5 Formy podpory pro přicházející investory.....	48
Tabulka 6 Seznam městských zpravodajů a jejich ceny	50
Tabulka 7 Souhrnná tabulka: Vyhodnocení výběrových otázek č. 7 - 11	57

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 Schéma základní rozvojové rozvahy obce a formulace vize a rozvojových záměrů	18
Obrázek 2 Mapa okresů Pardubického kraje.....	35
Obrázek 3 Administrativní rozdělení okresu Pardubice	36
Obrázek 4 Administrativní rozdělení okresu Chrudim	37
Obrázek 5 Četnost využívaných způsobů podpory obcemi	45
Obrázek 7 Zaměření podpory na jednotlivé typy podnikatelů	47
Obrázek 9 Bariéry podpory podnikání v obcích.....	51
Obrázek 10 Právní forma respondentů.....	52
Obrázek 11 Počet zaměstnanců jednotlivých firem.....	53
Obrázek 12 Důvody umístění firmy do dané lokality.....	54
Obrázek 13 Další možnosti důvodů umístění firmy do dané lokality	55
Obrázek 14 Doba působení firem	55
Obrázek 16 Podpora firem v začátcích jejich podnikání	56
Obrázek 18 Poskytované obecní výhody místním podnikatelům	58
Obrázek 19 Míra spokojenosti podnikatelů se službami obce	59
Obrázek 20 Preference podnikatelů při zlepšování obecních služeb na podporu podnikání ...	60

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
Sb.	Sbírka zákonů
MSP	Malé a střední podniky
HDP	Hrubý domácí produkt
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným
a. s.	Akciová společnost
v. o. s.	Veřejná obchodní společnost
k. s.	Komanditní společnost
v. d.	Výrobní družstvo
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
RPIC	Regionální poradenská a informační centra a podnikatelská a inovační centra
NVF	Národní vzdělávací fond
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
APP	Asociace pro poradenství v podnikání
CEBRE	Centrum pro evropskou integraci
VTP	Vědeckotechnický park
VPS	Veřejně prospěšné služby
MAS	Místní akční skupina
o. s.	Občanské sdružení
EUR	Euro

ÚVOD

„Potřebujeme více malých a středních firem, protože právě ty jsou skutečným zdrojem růstu a vytváření nových pracovních míst.“ Günter Verheuge, zdroj: Srpová, Řehoř (2010, s. 37)

Malé a střední podniky (dále MSP) jsou nedílnou součástí české ekonomiky. Právě malé a střední podniky jsou klíčem ke snižování nezaměstnanosti a ke zvyšování ekonomické výkonnosti země. Statistické údaje ukazují na fakt, že malé a střední podniky tvoří 99,84 % z celkového počtu aktivních podniků v České republice. Prostřednictvím MSP je vytvořeno více než 2 miliony pracovních míst a podílejí se na tvorbě HDP zhruba 40 %. Tyto údaje poukazují na významnost MSP v české ekonomice. Počet malých a středních podniků v České republice stále roste. Vývoj malých a středních podniků má nemalý vliv na ekonomický a sociální rozvoj nejen státu, ale i místních samospráv. Přestože vývoj MSP je za poslední roky příznivý neustále dochází nevědomky k vytváření různých bariér podnikání, např. administrativní zátěž nebo legislativní procedury, které mohou být pro tyto podniky fatální. Aby MSP obstály v tvrdém konkurenčním boji, je potřeba vytvářet optimální podnikatelské prostředí, ve kterém se pohybují. Je nutné, aby nejen stát, ale i municipality rozvíjely podnikatelské prostředí a určité formy podpory podnikání.

Tato práce si klade za úkol provést analýzu systému podpory malých a středních podniků na úrovni obcí. Zjistit jaký přístup a formy podpory podnikání místní samosprávy využívají v rámci jejich možností. V současné době je podpora podnikání velice živým tématem.

Cílem práce je zhodnocení spolupráce obcí s malými a středními podniky a analýza podpory podnikání na úrovni municipalit.

Tato práce je rozdělena do 8 hlavních kapitol. První kapitola je věnována hospodaření obcí a jejich rozvojovým podmínkám. V první řadě je definován pojem obec a pravomoce obce, které vyplývají ze zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) v platném znění. Dále je krátce představeno samotné hospodaření obce, jakožto její majetek a rozpočet. S tím souvisejí rozvojové podmínky obce, které jsou dány ekonomickými předpoklady, lidským faktorem a vizemi obce. Na závěr této kapitoly jsou představeny možnosti podpory podnikání na úrovni municipalit. Ve druhé kapitole jsou charakterizovány malé a střední podniky, ale i obecné pojmy jako je podnikání, podnikatel, podnik a jejich členění. Třetí kapitola se zabývá podporou MSP. Zde jsou představeny instituce, které poskytují širokou škálu informací

a služeb. Tyto instituce nejsou zřízeny na municipální úrovni, ale prostřednictvím této úrovně získají k těmto institucím přístup.

Prostřednictvím čtvrté kapitoly je přiblíženo sledované území. Najdeme zde charakteristiku bývalých okresů v pardubickém kraji, Pardubice a Chrudim. Zde je nastíněn i vývoj ekonomických subjektů za poslední roky v Pardubickém kraji. Pátá kapitola představuje konkrétní dvě města, ve kterých dochází ke spolupráci s malými a středními podnikateli. Tato spolupráce je zde zhodnocena. V šesté kapitole jsou popisovány použité dotazníky a způsob vyhodnocení těchto dotazníků. Sedmá a osmá kapitola se věnuje vyhodnocování jednotlivých otázek za jednotlivé dotazníky. V sedmé kapitole jsou vyhodnocovány otázky z dotazníku pro obce a v osmé kapitole je vyhodnocován dotazník pro firmy.

1 HOSPODAŘENÍ A ROZVOJOVÉ PODMÍNKY OBCÍ

1.1 Charakteristika obce

Obec je dle zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, základní územní samosprávný celek. Právní postavení obcí upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění. Tento zákon definuje v § 1 obec jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek, jenž je vymezen hranicí území obce. Holeček (2009, s. 9) doplňuje, že obec má jedno nebo více katastrálních území. Zákon o obcích v § 2 specifikuje obec jako veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těch vztahů vyplývajících. Dále jen pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Hrabalová (2004, s. 9) dále rozvádí zákonem stanovený pojem obce tak, že je to právnická osoba způsobilá nabývat práva a povinnosti. Tato právnická osoba je založená na členství jednotlivých občanů. Aby obec mohla své území spravovat a rozvíjet, musí mít k dispozici určité prostředky - majetek a peněžní prostředky, které jsou soustředěny v jejím rozpočtu. Dle Pekové (2004, s. 79) je obec v právním smyslu vymezena třemi základními znaky. Jsou to:

- území,
- občané ČR s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím obce nebo města; nicméně v hranicích obce vstupují do různých vztahů k obci i právnické osoby a podnikatelé se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce a další fyzické osoby s přechodným pobytem;
- samospráva veřejných záležitostí na katastrálním území obce, tzn. působnost (viz kapitola 1.1.1).

Základní znaky obce lze rozšířit o další dva znaky, kterými jsou:

- vlastnictví majetku a hospodaření s ním,
- kontrola výkonu samosprávy.

Jak již bylo zmíněno, jedním ze základních znaků obcí je občan, který je přesně definován zákonem o obcích, který v § 16 definujeme občana obce jako fyzickou osobu, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu. Občan obce je osoba, která dosáhla věku 18 let a má právo:

- volit a být volen do zastupitelstva obce,
- nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce,
- podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty atd.

1.1.1 Působnost obce

Obec vykonává při své činnosti jednak samosprávu obce na svém území, ale i určitý výkon státní správy, který jí byl svěřen na základě zákona. Stát deleguje část výkonu státní správy na obec, o čemž mluvíme jako o výkonu přenesené působnosti obce. Hrabalová (2004, s. 7) definuje **samostatnou působnost obce** tak, že obec při své činnosti sleduje a hájí zájmy občanů, kteří na jejím území žijí. Obec si v rámci samostatné působnosti spravuje své záležitosti samostatně a stát může do její působnosti zasahovat, jen pokud to vyžaduje ochrana zákona a jen způsobem, který je zákonem stanoven.

Provazníková (2009, s. 30) se oproti Hrabalové při definování samostatné působnosti obce zaměřila právě na přesnější výčet potřeb občanů. Samostatná působnost je výčtem potřeb občanů, kterými jsou péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi, především uspokojováním potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Zákon o obcích zahrnuje do samostatné působnosti obce následující činnosti:

- hospodaření obce,
- sestavování rozpočtu a závěrečného účtu obce,
- zřizování právnických osob obce a organizačních složek obce a účast obce v právnických osobách,
- vytváření programu rozvoje územního obvodu obce,
- sestavování územního plánu obce, regulačního plánu a vyhlášení jejich závazné části obecně závaznou vyhláškou atd.

Pojem přenesená působnost v praxi znamená delegování určité části výkonných pravomocí státu na obec, čímž chceme dosáhnout přiblížení výkonu státní správy občanovi. Rozhodovací pravomoc však stále zůstává na úrovni státu. Výkon přenesené působnosti lze podle zákona rozdělit do třech základních stupňů:

- výkon v základním rozsahu,

- v rozsahu pověřeného obecního úřadu
- a v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Obce vykonávají v základním rozsahu následující činnosti v rámci výkonu přenesené působnosti:

- vydávání nařízení obce,
- rozhodování o místních a účelových komunikacích,
- obec je povodňovým orgánem atd.

Obce s pověřeným obecním úřadem mohou při výkonu státní správy v přenesené působnosti:

- rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení,
- zajišťují volby do Parlamentu České republiky,
- jsou orgánem ochrany přírody atd.

U obcí s rozšířenou působností se v přenesené působnosti jedná např. o tyto kompetence:

- evidence obyvatel, vedení registru obyvatel,
- vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů,
- živnostenský úřad atd.

Dle Provazníkové (2009, s. 31) orgány obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností vykonávají přenesenou působnost v základním rozsahu svěřeném obcím a vedle této přenesené působnosti vykonávají ve stanoveném správním obvodu i přenesenou působnost jim svěřenou zvláštními zákony. Obec s rozšířenou působností je i obcí s pověřeným obecním úřadem.

1.2 Hospodaření obce

K předpokladům správného fungování územní samosprávy patří zejména **vlastnictví majetku** a možnost s ním disponovat v souladu s vlastnickým právem. Dále možnost získávání vlastních finančních prostředků a **sestavování vlastního rozpočtu** a hospodaření podle něho. Velikost majetku, jeho struktura a kvalita, stejně jako způsob hospodaření s majetkem má potom významné dopady do rozpočtů obcí. Holeček (2009, s. 19) doplňuje, že majetek obce je základním předpokladem pro výkon samosprávy a významným znakem

nezávislosti obce. Je nezbytný pro poskytování veřejných služeb, může být využíván ke zvyšování příjmů pronájmem nebo jednorázově prodejem.

1.2.1 Majetek obcí

V rámci samostatné působnosti obce řešíme otázky **obecního majetku** a hospodaření obce. Samostatná působnost dává obci možnost vystupovat v nejrůznějších soukromoprávních vztazích (např. vztahy při nakládání s obecním majetkem). Na druhé straně je obec omezoována ustanovením zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, a jinými právními předpisy, které omezují obce v některých soukromoprávních vztazích, jedná se především o ručení obecním majetkem za závazky fyzických a právnických osob, vyjma případů uvedených v zákoně o obcích. Toto omezení bylo začleněno do legislativy z toho důvodu, jelikož obce disponují s veřejným majetkem a veřejnými prostředky, proto je nutné apelovat na transparentní a efektivní hospodaření obce. Provazníková (2009, s. 228) uvádí následující strukturu majetku obcí:

- nemovitosti (půda, lesy, vodní plochy, stavby, lomy, kulturní památky atd.),
- movitý majetek (stroje, zařízení, dopravní prostředky, inventář atd.),
- nehmotný majetek,
 - práva duševního vlastnictví (know-how, vynálezy, patenty, užitkové vzory, ochranné známky, obchodní tajemství, výsledky výzkumné činnosti atd.),
 - majetková práva (pohledávky, práva z výzkumné, vývojové činnosti, věcná břemena apod.),
 - cenné papíry (akcie, dluhopisy, směnky, šeky atd.),
 - peněžní prostředky.

Provazníková (2009, s. 229) výše uvedený majetek obcí rozděluje dále podle funkcí, které územní samospráva zabezpečuje na svém území:

- pro veřejně prospěšné účely,
- pro municipální, či regionální podnikání (vyvstává zde otázka, zda vůbec obec má nebo nemá podnikat),
- pro výkon samosprávy (obec musí mít budovu pro obecní úřad atd.).

1.2.2 Rozpočet obcí

Na komunální úrovni je sestavován rozpočet obce, který je označován jako decentralizovaný peněžní fond, ve kterém jsou soustředovány příjmy a výdaje. Příjmy do rozpočtu obce můžeme získat v rámci přerozdělovacího procesu v rozpočtové soustavě České republiky, ale i generováním vlastní činnosti. Příjmy, které obec získá vlastními silami, jsou rozděleny a použity na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy, nebo prostřednictvím soukromého sektoru. Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky, nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. (Provazníková, 2009, s. 57)

Je nutné podotknout, že rozpočet je toková veličina, jelikož nikdy neznáme přesný stav příjmového a výdajového účtu, jak peníze přicházejí, tak i odcházejí. Během rozpočtového období se z došlých příjmů plynule hradí výdaje. Rozpočet obce lze i chápat jako:

- **finanční plán**, který by měl zajistit solventnost obce, a to tak, že připouští pouze ty výdaje obce, které jsou kryty:
 - příjmy, které lze reálně očekávat,
 - existujícími rezervami,
 - eventuelně půjčkami, které lze získat a splatit;
- **bilance (z hlediska účetního)**, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi; je to plán, který nám na základě rozhodnutí zastupitelstva stanoví priority v rámci lokálních veřejných statků a služeb, které obec poskytuje,
- **rozpočet jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky.**

Rozpočet obce poskytuje úplné **informace o finanční situaci** a o plánech obce, které slouží jako základ pro měření efektivnosti operací obce. Rozpočet měl by být zveřejněn ještě i předtím, než bude schválen, ale i po konečném schválení.

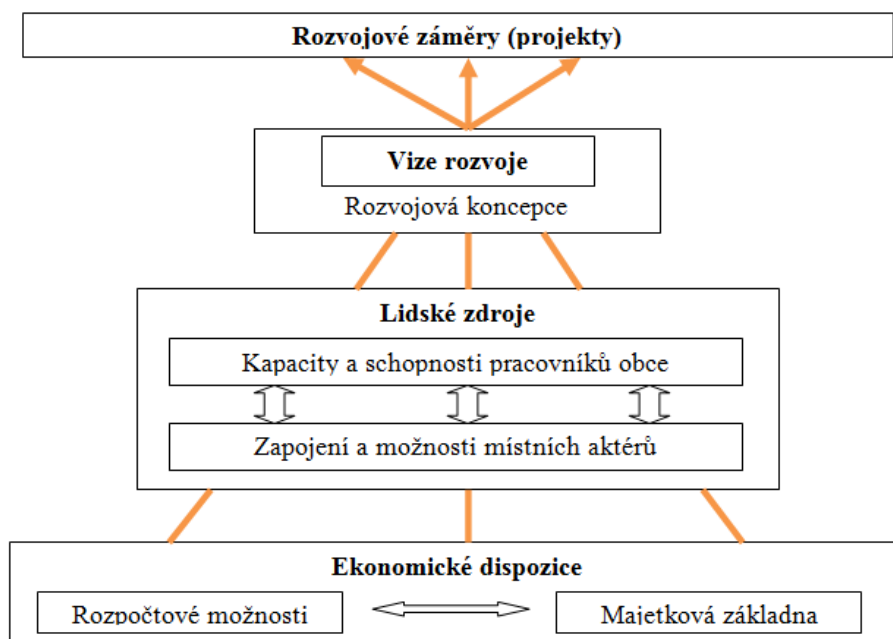
Rozpočet obce se člení na běžný a kapitálový rozpočet. **Běžný rozpočet**, jinak zvaný také provozní, je bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž se každoročně opakuje, vztahují se k danému rozpočtovému roku. Dle Provazníkové (2009, s. 67) se běžnými příjmy financují neinvestiční potřeby prostřednictvím běžných výdajů. Schéma běžného rozpočtu se nachází v příloze A. Na běžné výdaje si obec může půjčit z kapitálového rozpočtu, jestliže vykazuje přebytek.

Příjmy, které se vztahují na financování investičních potřeb a které přesahují období jednoho rozpočtového roku, se zachycují v kapitálovém rozpočtu. Tyto příjmy jsou zpravidla jednorázové a neopakovatelné. Dle Provažníkové (2009, s. 68) by měl kapitálový rozpočet sloužit ke kumulaci zdrojů na získávání dlouhodobých aktiv. Pokud je běžný rozpočet v deficitu, pak by měl být financován z kapitálového rozpočtu. Ukázkou kapitálového rozpočtu obce najdeme v příloze A.

1.3 Východiska rozvoje obce

Dle Holečka (2009, s. 16) je rozvoj obce dlouhodobý proces vyváženého a udržitelného zlepšování situace sídla a jeho okolí, který je podmíněn koncepčním a promyšleným přístupem k socioekonomickým jevům zde probíhajícím. Základní prvky působící na rozvoj obce jsou:

- ekonomické dispozice,
- lidské zdroje,
- vyjádření žádoucího stavu a cílů rozvoje jako součást rozvojové koncepce.

Obrázek 1 Schéma základní rozvojové rozvahy obce a formulace vize a rozvojových záměrů

Zdroj: Holeček, et al. (2009, s. 17)

Schéma základní rozvojové rozvahy obce názorně poukazuje na nutnost existence jednotlivých faktorů rozvoje obce. Velice důležité jsou ekonomické dispozice, které tvoří pomyslnou základnu. Ekonomické dispozice jsou zajišťovány vlastnictvím majetku

a následným hospodařením s ním, jak již bylo zmíněno, právě vlastnictví majetku je jedním ze základních znaků obce. Dále by obec nemohla žádným způsobem fungovat bez lidských zdrojů, je proto nutné mít dostatečnou kapacitu lidských zdrojů a efektivně je zapojit do procesu formulace rozvojových záměrů obce. Z toho vyplývá, že lidské zdroje na základě ekonomických dispozic vytváří určité vize rozvoje obce a sestavují rozvojové koncepce, ze kterých poté vycházejí již samotné projekty na rozvoj obce a okolí.

1.3.1 Dispozice pro rozvoj obce

Ekonomické dispozice

Počátkem každé rozvojové úvahy si obec klade otázku ekonomické reálnosti, tzn., jaké máme hmotné prostředky, jaké budou provozní nároky atd. Je nutné analyzovat rozpočtové prostředky a majetkovou základnu obce.

Holeček (2009, s. 17) uvádí, že hlavním úkolem rozpočtového hospodaření obce je ve finanční oblasti zajistit dostatek finančních zdrojů na jí svěřené úkoly a na další rozvojové potřeby obce. Obce ze základního souboru příjmů financují běžný provoz a realizace větších rozvojových akcí je téměř vždy závislá na dotacích. Více o příjmech a výdajích rozpočtu obce najdeme v kapitole 1.2.2.

Dalším tématem ekonomické dispozice je **majetková základna** obce (viz kapitola 1.2.1). Hospodaření s majetkem obce musí být provázané s koncepčními dokumenty. Z toho vyplývá, že majetková základna obce je úzce spjata s rozpočtovým hospodařením obce.

Lidské zdroje a spolupráce

Aby se mohl uskutečnit rozvojový záměr obce, jsou potřeba tzv. realizátoři, tj. lidé, kteří se podílejí na vzniku rozvojového záměru. Tito lidé daný záměr vymyslí, shromáždí dané prostředky pro vývoj, budou řídit realizaci a nakonec ho vyhodnotí. Holeček (2009, s. 20) uvádí, že reálná možnost uskutečnění projektů spočívá jednak v kapacitách na jeho zvládnutí, jednak v ochotě cílových skupin a dalších aktérů na projektu participovat.

Vize rozvoje

Vize rozvoje vyjadřuje jednoznačně žádoucí stav rozvoje obce. Vize je jakousi podstatou rozvojové koncepce, jelikož bez vytyčení cílů bychom nemohli zpracovat koncepci. Vize se dá přesně konkretizovat v rozvojové strategii prostřednictvím cílů a různými opatřeními, kterými budou aktéři vést vývoj obce směrem k žádoucímu stavu. Na základě již zmíněných ekonomických dispozic a lidských zdrojů lze stanovit možnosti realizace rozvojových

záměrů, dochází tedy k výběru takových záměrů, které povedou k uspokojení vize a naplnění stanovené koncepce rozvoje obce.

Místní ekonomický rozvoj

Místní ekonomický rozvoj je cílená aktivita podniků, místních samospráv a dalších lokálních skupin, zaměřená na maximalizaci ekonomických zdrojů na daném území. To zvýší hospodářský blahobyt, počet pracovních míst a životní úroveň občanů (Don Iannone, Bermangroup). Definicí místního ekonomického rozvoje se zabývá mnoho autorů, kteří se shodují v jednom - v jeho cíli. Cílem místního ekonomického rozvoje je vybudování vhodné ekonomické kapacity obce, pro zlepšení hospodářské budoucnosti a kvality života obyvatelstva. Žárská (2007, s. 171) uvádí fakt, že místní ekonomický rozvoj nezávisí pouze na kvantitě finančních prostředků, ale i na intenzivní komunikaci a koordinaci zapojení místních subjektů.

V rámci místního ekonomického rozvoje je dán prostor pro místní samosprávu, soukromý sektor, neziskové organizace a pro místní komunitu, aby společně mohly spolupracovat a vytvářet podmínky pro dosažení stanovených cílů. Podle Žárské (2007, s. 172) lze využívat různé způsoby na dosažení cílů místního ekonomického rozvoje:

- tvorba investičního prostředí přijatelného pro místní podnikatele,
- podpora malých a středních podniků,
- podpora nových a začínajících podnikatelů,
- přilákání zahraničních investic atd.

Dalším důležitým předpokladem úspěšného rozvoje je považováno i zlepšení regulačních procesů a administrativních procedur místní samosprávy vůči podnikatelům.

1.3.2 Klasifikace nástrojů pro rozvoj obce

Pro správné fungování samosprávy obce je nutné, aby již zmíněné dispozice pro rozvoj obce, do kterých řadíme ekonomické dispozice, lidské zdroje a stanovení cílů rozvoje samotné obce jako součást rozvojové koncepce, byly v souladu. Jestliže tyto prvky, které působí na rozvoj obce, máme vyjasněné, je žádoucí přistoupit k výběru vhodných nástrojů řízení a vhodných rozvojových nástrojů. Prostřednictvím vybraných nástrojů lze uskutečnit určité činnosti nebo stanovené cíle. Nástroje rozvoje obce jako takové dokáží podpořit v podstatě libovolné cíle rozvoje obce, s čímž se ztotožňuje Toth (2005, s. 32) ve své knize.

Jednotlivé nástroje rozvoje obce lze členit dle různých pohledů. Níže uvedené členění, by mohlo být považováno za velice konkrétní. Mimochodem s tímto pohledem na členění nástrojů se ztotožňuje zejména Binek (2010, s. 102):

- **administrativní nástroje** (jednací řady orgánů obce, postupy pro řešení různých událostí, nařízení obce),
- **koncepční nástroje** (strategie svazku obcí, plán pozemkových úprav, územní plán),
- **institucionální nástroje** (výbory zastupitelstva obce, organizace zřizované obcemi, členství v organizacích cestovního ruchu, partnerské obce),
- **věcné nástroje** (budování technické a dopravní infrastruktury, budování zařízení pro volnočasové aktivity obyvatel, poradenství podnikatelům či občanům),
- **sociálně-psychologické nástroje** (společenské, kulturní a sportovní akce v obci, vzdělávací akce, soutěže),
- **finanční nástroje** (příspěvky občanům, finanční podpora určitých podnikatelských aktivit, granty pro neziskové organizace).

V analýze současného stavu systému regionální podpory a plánování ve veřejné správě se uvádí, že **administrativní nástroje** na nižších úrovních, tedy u obcí, jsou klíčovými dokumenty ovlivňujícími rozvoj dané obce. Z hlediska **koncepčních nástrojů**, běží v České republice souběžně dva způsoby plánování, jejichž výsledkem jsou strategické dokumenty a územně plánovací dokumenty. Strategické dokumenty jsou považovány za aktivní nástroje veřejné správy k usměrňování udržitelného rozvoje obce, naopak územně plánovací dokumenty jsou nástroji regulačními. **Institucionální nástroje** lze chápat jako struktury vzniklé za účelem podpory uplatnění ostatních nástrojů a přímé realizace rozvojových cílů. S konkrétní hmotnou či nehmotnou realitou pracují **věcné nástroje** a vytváří obvykle podmínky pro fungování ostatních rozvojových oblastí. Věcné nástroje se uplatňují zejména v oblasti podpory podnikání, případně podpory neziskového sektoru, ale můžeme tyto nástroje využívat i v podpoře jiných aktivit. **Sociálně-psychologické nástroje** se zaměřují na zvýšení a aktivizaci potenciálu lidských zdrojů. Do kategorie **finančních nástrojů** řízení subjektů veřejné správy zahrnujeme rozpočet a rozpočtový výhled.

Pro představu cílů, kterých můžeme dosáhnout, na základě racionálního nakládání s nástroji územní samosprávy, viz výše uvedenými, jsou podle Wokouna (2011, s. 259) následující cíle:

- zvyšování rozpočtových zdrojů,
- podpora místního, především drobného a středního podnikání,
- přilákání nových investic,
- zvyšování počtu pracovních míst atd.

Dosahovaných cílů může být celá řada. Pro nás bude hlavním cílem bod podpory místního, především drobného a středního podnikání.

1.3.3 Strategické plánování obce

Hrabalová (2004, s. 17) uvádí, že základním nástrojem, jenž umožňuje koordinovat a řídit rozvojové aktivity na území obce, je strategický plán rozvoje obce. Tento rozvojový dokument je také nazýván jako Program rozvoje obce. Dle Hrabalové je hlavním důvodem tvorby tohoto dokumentu vymezení základních priorit rozvoje obce a definovat cíle rozvoje a jednotlivá opatření vedoucí k jejich naplnění v delším časovém horizontu. V rámci procesu strategického plánování obce se rozhoduje, jaká průmyslová odvětví, služby a trhy by měly být podpořeny, které by měly být zachovány a na které by měl být kladen důraz, nebo by naopak měly být utlumeny. Dle Hrabánkové (2011, s. 44) jsou hlavní úkoly strategického plánu rozvoje obce tyto:

- definování společných zájmů obce, jejich obyvatel a podnikatelských subjektů,
- definování předpokladů realizace těchto zájmů včetně zajištění zdrojů jejich financování, optimalizace podmínek pro život a podnikání v obci,
- koordinace vynakládání veřejných investic, definování dlouhodobých záměrů politiky obce, posilování soudržnosti a odpovědnosti za rozvoj obce u obyvatel a podnikatelů.

Při zpracování strategického plánu obce můžeme zapojit různé představitele, odborníky, ale i samotné občany. Lze oslovit nejen širokou škálu odborníků z různých oblastí, politické představitele samotné obce, ale i samotné občany, kteří jsou poté zapojeni do činnosti některé z pracovních skupin. V mnoha případech mohou být přizváni i zástupci místních podnikatelů, představitelé škol atd. Uskutečňování rozvojových aktivit je založeno zejména na interakcích mezi výše uvedenými aktéry. Důležitost vzájemné diskuze a interakce na úrovni veřejného a soukromého sektoru spočívá v předávání důležitých informací mezi jednotlivými sektory.

Strategický plán není jednou provždy uzavřený materiál, ale je materiálem živým s možností jeho neustálých aktualizací podle měnících se vnitřních a vnějších podmínek života celé obce. (Hrabánková, 2011, s. 48)

1.4 Význam obce pro podnikání

Je patrné, že obce a regiony mají ve srovnání s národními vládami podstatně méně nástrojů, kterými mohou podporovat rozvoj ekonomiky a podnikání v dané obci. Obce nejsou dostatečně finančně samostatné a nemají dostatek finančních zdrojů na to, aby mohly poskytovat různé investiční pobídky pro lukrativní zahraniční investory nebo vytvářet různé dotační programy pro začínající podnikatele. Komunální podporu ekonomiky můžeme nazývat spíše jako podporu podnikatelského prostředí v dané obci.

Dle Žárské (2007, s. 112) způsob podpory a následné jednotlivé iniciativy obce vyplývají ze strategie rozvoje obce, již si samosprávné orgány obce zvolili. Z pohledu podnikatelské politiky je důležité, zda je tu strategie na přilákání nových podnikatelských kapacit, které by se usídlily v obci, anebo zda existuje strategie udržení stávajících podniků v obci.

1.4.1 Možnosti podpory podnikání v obci

Dle regionálního operačního programu je komunální podpora MSP definována jako: „plán cílených intervencí navržený pro stimulaci nebo rozšíření ekonomického a sociálního rozvoje krajů tvořících územní statistickou jednotku.“ Dle Malacha (2005, s. 376) může obec ve své samostatné působnosti:

- **podporovat rozvoj podnikatelských aktivit potřebných pro rozvoj regionu,**
- **sdužovat své prostředky se sousedními obcemi a dalšími právníckými osobami při zajišťování rozvojových programů společných více obcím.**

Binek (2011, s. 12.) doplňuje Malacha v činnostech, kterými obec může:

- **podporovat stávající podnikatele,**
- **či vytvářet podmínky pro zapojení obyvatel regionu či obyvatel obce do podnikání, resp. podnikatelského procesu.**

Podpora stávajícího podnikání na úrovni obcí, s ohledem na omezené finanční možnosti obce, je směřována především k usměrňování podmínek pro podnikání a vymezování ploch, kde bude toto podnikání existovat. Na úrovni obcí, především pak malých obcí, se bude

jednat zejména o podporu vytváření podnikatelských zón, tedy vymezení ploch s větší, či menší úrovní zasíťovanosti, k rozvoji podnikání, které se pohybuje ve výrobní sféře.

1.4.2 Nástroje podpory podnikání na úrovni obce

Ježková (2011, s. 158) uvádí, že nástroje místní podpory ekonomiky jsou nástroje, jež se snaží pozitivně ovlivňovat ekonomický vývoj obcí a měst, anebo rychlost přizpůsobení na vnější změny. Jednotlivé nástroje podpory podnikání se liší podle druhu, síly vlivu, podle adresátů, jimž jsou určeny, a také obsahovým zaměřením. Je mnoho možností, jak obec zapojit do procesu podpory podnikání, a to např. těmito činnostmi:

- spoluprací s hospodářskou a agrární komorou, popřípadě s dalšími subjekty, jež se specializují na informační a metodickou pomoc pro malé a střední podniky,
- zpřístupnění důležitých informačních a metodických materiálů pro podnikatele,
- zapojení místních podnikatelů při zajišťování chodu obce a při rozvojových projektech,
- zveřejnění aktuálních informací o podnikatelích, kteří působí v obci, a zajištění nabídek těchto podnikatelů na internetových stránkách obce atd.

Žárská (2007, s. 112) dělí způsoby a nástroje podpory podnikání na úrovni obce na dvě formy, a to:

- přímá podpora,
- nepřímá podpora.

Přímá podpora podnikání zahrnuje takové nástroje, které přímo vyplývají ze zahájení podnikání. Přímá podpora je tvořena dvěma skupinami nástrojů - **věcné a finanční nástroje**. Dle Žárské (2007, s. 113) **věcná podpora** na rozvoj podnikatelské činnosti spočívá:

- v zainvestování území potřebnou technickou a občanskou infrastrukturou, např. dopravní komunikace, plynofikace, elektrifikace, přípojky vody a výstavba bytů,
- v nabídce vhodných budov a staveb k podnikání a také ve vytváření dostatečných ploch a prostorů k podnikání, kdy svůj význam mají průmyslové parky, průmyslové zóny a výstavba podnikatelských inkubátorů.

Podnikatelský inkubátor umožní vytvořit začínajícím podnikatelům „lehčí“ podmínky na předem stanovené období, např. nižší nájemné, daňová úleva apod. Obec může v rámci

podnikatelského inkubátoru poskytnout začínajícímu podnikateli vhodné prostory za zvýhodněné nebo dokonce i symbolické ceny.

Do finanční podpory Žárská (2007, s. 114) zahrnuje:

- cenovou politiku pozemků,
- nájemní politiku,
- daňovou politiku,
- finanční příspěvky (dotace),
- granty z rozpočtu obce.

Prostřednictvím cen a výše nájemného lze získávat nové podnikatelské subjekty, ale tyto faktory nám mohou také napomáhat ke stimulaci a udržení si stávajících podnikatelů v dané obci. Můžeme tedy říci, že ceny a výše nájemného lze využít jako nástroje na podporu podnikání, ale i jako nástroje stimulace podnikatelských činností. Jestliže chceme uplatňovat tyto nástroje v obci, je nutné provést finanční analýzu, na základě které obec rozhodne, zda bude lepší konkrétní prostory jen pronajmout, anebo rovnou prodat. Obec by měla takto postupovat vždy, jelikož je pro obec velmi důležité generovat dlouhodobější příjem ze svého majetku. Využívání finančních nástrojů závisí na možnostech rozpočtu obce. Obec je nucena v první řadě zabezpečit výkon veřejných služeb formou obligatorních výdajů. Až poté se finanční nástroje stávají nástroji podpory podnikání.

Malach (2005, s. 382) oproti Žárské zahrnuje do nepřímých nástrojů podpory podnikání tyto činnosti, které Žárská považuje za přímé nástroje podpory podnikání. Tyto činnosti jsou:

- zabezpečení infrastruktury,
- vhodné a nákladově příznivé zajištění zásobování a likvidace odpadu,
- dostatečná místní osobní doprava,
- dostatek kvalitních ubytovacích zařízení a zařízení pro volný čas,
- nabídka vzdělávacích kurzů.

Obec zabezpečuje dobrou kvalitu infrastruktury v obci tím, že zajistí kvalitní dodávku elektrické energie, plynu, tepla a vody, a zajistí včasný a dobře naplánovaný odvoz komunálního odpadu s následnou likvidací. Z tohoto pohledu jsou pro obec i samotné podnikatele žádoucí nové formy spolupráce veřejného sektoru se soukromým. Malach (2005, s. 384) dále považuje za formy nepřímé podpory MSP na místní úrovni následující

stimulanty, kdy opět jeho začlenění je v rozporu s názorem Žárské, která níže uvedené formy podpory podnikání člení do přímé věcné podpory:

- podnikatelský inkubátor,
- podnikatelské sítě,
- sítě dodavatelského řetězce atd.

Podnikatelské inkubátory bývají často součástí technologického parku, v němž se provádí výzkumná a vývojová činnost. Podnikatelskou sítí rozumíme propojení a spolupráci mezi malými a středními podnikateli za účelem zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Důvodem vytváření sítí je rostoucí globalizace. (Malach, 2005, s. 385)

Žárská (2007, s. 115) uvádí, jako nepřímé formy podpory podnikání:

- marketing obce,
- poradenství a informace,
- komunikace s podnikateli atd.

Marketing obce je považován za nepřímý nástroj s vlivem na rozhodování investora o umístění firmy. Je to nástroj, jehož účinnost vyplývá ze schopnosti samosprávy obce správně, včas, dostupným způsobem a kvalitně pobídnout veškeré hodnoty, aktivity a prvky potenciálu svého území. **Poradenskou a informační činnost** může provozovat samospráva obce v rámci svých kapacit, anebo ve spolupráci s jinými subjekty. Poradenská a informační činnost je velice důležitá zvláště pro začínající podnikatele. (Žárská, 2007, s. 115)

Pro úspěšnou podporu podnikání je nutná existence spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem.

2 CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

2.1 Co je podnikání

V současné době je systém podnikání upraven zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, a zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, oba ve znění pozdějších předpisů. Obchodní zákoník (§ 2) definuje podnikání, z právního hlediska, jako, soustavnou činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Jelikož podnikání je upravováno i živnostenským zákonem (§2), zde najdeme tuto definici podnikání: „Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“

Jako mnoho jiných autorů, tak i Veber, Srpová (2008, s. 15) uvádí, že definice podnikání není nijak jednoduchá, jelikož má několik pojetí, nejčastěji uváděnými jsou:

- **Ekonomické pojetí** definuje podnikání jako zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota. Je to dynamický proces vytváření případné hodnoty.
- **Psychologické pojetí** uvádí, že podnikání je činnost motivovaná potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, vyzkoušet si něco, něco splnit. Podnikání v tomto pohledu je prostředek k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy.
- **Sociologické pojetí** představuje podnikání jako vytváření blahobytu pro všechny zainteresované, hledání cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytváření pracovních míst a příležitostí.
- **Právnícké pojetí**, viz výše zmíněná definice podnikání dle Obchodního zákoníku, jež bude pro další práci klíčová.

Každý člověk, který se rozhodne podnikat, by měl mít určitou svoji vizi, kam se chce prostřednictvím podnikání posunout, stanovit si cíle, svoje priority. Jestliže chceme podnikat a chceme, aby naše podnikání k něčemu vedlo, měl by každý podnikatel v sobě najít svého podnikatelského ducha – podnikavost. Martinovičová (2006, s. 9) definuje podnikavost jako schopnost umění a motivace nacházet, vytvářet a využívat příležitosti pro zabezpečení předpokládané či plánované prosperity podniku. Podnikání je praktickou realizací podnikavosti, jež je realizována prostřednictvím podnikatele. Podnikání se může uskutečňovat

v různém rozsahu (malé, střední a velké, resp. podnikání v malém, středním, anebo velkém rozsahu) a můžou ho realizovat různé podnikatelské subjekty.

Podnikatel je jinak viděn ekonomy, psychology, byznysmeny i politiky. Dle obchodního zákoníku (§ 2, odst. 2) podnikatelem je: „osoba zapsaná v obchodním rejstříku, nebo osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění, či osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů anebo osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.“ Srpová a Řehoř (2010, s. 30) rozvádějí platné znění obchodního zákoníku tak, že podnikatelem je jak fyzická, tak právnická osoba, a tudíž kupř. též veřejná obchodní společnost, družstvo, společnost s ručením omezeným, akciová společnost atd. V tomto okamžiku ztrácíme společného jmenovatele pro definování podnikatele z právního a ekonomického, resp. podnikatelského hlediska.

2.2 Podnik a jeho členění

Každý podnikatel vlastní **podnik**, který lze definovat různými způsoby. Nejčastější definice podniku je dle obchodního zákoníku (§ 5, odstavec 1): „soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem k své povaze mají tomuto účelu sloužit.“ Málo kdo si pod pojmem podnik okamžitě vybaví jednotlivé složky podniku (hmotné a nehmotné složky). Mimo jiné existuje i obsáhlejší hledisko definice podniku jako ekonomicky a právně samostatná jednotka, která existuje a funguje za účelem podnikání. S ekonomickou samostatností, která je projevem svobody v podnikání, souvisí odpovědnost vlastníků za konkrétní výsledky podnikání. Právní samostatností rozumíme možnost podniku vstupovat do právních vztahů s jinými tržními subjekty, uzavírat s nimi smlouvy, ze kterých vyplývají práva a povinnosti.

Vedle pojmu podnik se potýkáme s pojmem **firma**, kdy široká veřejnost zaměňuje tyto dva zdánlivě stejné pojmy. Dle obchodního zákoníku (§ 8, odstavec 1) je obchodní firma, dále jen firma, název, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku. Podnikatel je povinen činit právní úkony pod svou firmou. Je nutné podotknout k výše uvedenému, že podnikatel, který není zapsán v obchodním rejstříku, na něj se ustanovení o firmě nevztahují. Takový podnikatel je povinen, je-li to fyzická osoba, činit právní úkony pod svým jménem a příjmením. V případě právnické osoby jedná pod svým názvem.

2.3 Členění podniků

Podniky lze členit podle celé řady hledisek, jako je například členění dle oborů činnosti, podle právní formy a dle velikosti. Je ovšem mnoho kritérií, podle kterých lze podniky rozčlenit na jednotlivé skupiny, např. podle regionu, kde podnik působí, podle národnosti vlastníka podniku atd. Český statistický úřad využívá statistickou klasifikaci ekonomických činností, kterou používá Evropská unie, a člení podniky do jednotlivých skupin, které najdeme v příloze B. Martinovičová (2006, s. 14 – 15) člení podniky dle právní formy, podle velikosti, což je pro tuto práci nejdůležitější členění. Podniky **dle právní formy** členíme na:

- **podniky jednotlivce**, kterými jsou živnost či podniky jednotlivců podnikajících na základě zvláštních právních předpisů,
- **obchodní společnosti**, které členíme dále na osobní společnosti a kapitálové společnosti. Do osobních společností patří veřejná obchodní společnost a komanditní společnost, a do druhé kategorie kapitálových společností řadíme společnost s ručením omezeným a akciovou společnost.
- **družstva**,
- **státní podniky**.

Podniky podle velikosti se člení na základě různých kritérií:

- počet zaměstnanců,
- roční obrát,
- roční obrát na zaměstnance,
- roční přidaná hodnota na zaměstnance,
- velikosti majetku nebo kapitálu,
- roční zisk,
- postavení na trhu.

Podniky dle velikosti členíme obvykle na velké, střední a malé podniky.

2.4 Malé a střední podniky

Tetřevová (2009, s. 111) uvádí, že vymezení malých a středních podniků je dáno Doporučením Komise č. 2003/361/ES ze dne 6. května 2003, o definici malých a středních podniků. Vodáček (2004, s. 14) zmiňuje, že pro českou hospodářskou sféru se při vstupu

do EU stává rozhodujícím používání pojmu a definice MSP tak, jak je EU stanovila ve výše uvedeném doporučení. Pro zařazení organizačních jednotek do jednotlivých kategorií MSP jsou stanovena tato kritéria počtu pracovníků a finančních výsledků:

1. střední podniky tvoří organizační jednotky, jejich počet zaměstnanců je od 50 do 250 zaměstnaných osob. Roční obrat nepřekračuje 50 milionů EUR, nebo celková bilanční hodnota majetku nepřesahuje 43 milionů EUR.
2. malé podniky tvoří organizační jednotky, které mají méně než 50 zaměstnanců. Roční obrat, anebo celková bilanční hodnota majetku nepřesahuje 10 milionů EUR.
3. mikropodniky jsou tvořeny organizační jednotkou, která má méně než 10 zaměstnanců a roční obrat, popřípadě celková bilanční hodnota majetku nepřesahuje 2 miliony EUR.

Pro potřeby této bakalářské práce budeme pro klasifikaci malých a středních podniků používat klasifikaci počtu zaměstnanců. Podniky budeme členit na:

- drobné – do 10 zaměstnanců,
- malé – do 50 zaměstnanců,
- střední – do 250 zaměstnanců.

3 PODPORA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ

Veřejná podpora je obecně zakázána. Poskytnutí veřejné podpory je možné pouze tehdy, pokud existuje právní titul (výjimka) k legálnímu poskytnutí podpory. Pouze EU stanovuje výjimky z této podpory. Regulace podpory ze strany EU je vytvořena z důvodů ochrany hospodářské soutěže.

Existuje řada institucí, které nabízejí různé služby na podporu podnikání. Služby, které jsou poskytovány podnikatelům, mohou být na bázi komerční nebo zvýhodněné prostřednictvím finančních injekcí ze státních prostředků či rozvojových fondů Evropské unie. Dle Vebera, Srpové (2008, s. 24) lze rozdělit činnosti podpory podnikatelů do následujících skupin:

- informační podpora,
- materiální podpora,
- finanční podpora.

Podpůrné organizace poskytují takové služby, které jsou prostorově dostupné a ve většině případů cenově dostupné. Některé služby, na nichž má stát zájem, mohou být dotovány takovým způsobem, že poskytované služby podpůrnými organizacemi budou bezplatné nebo jen s částečnou úhradou. V rámci informační podpory by podpůrná organizace měla poskytovat podnikateli informace, které mu pomohou při zakládání živnosti, informace ohledně dostupných podpor atd.

Podle Vebera, Srpové (2008, s. 24 - 31) lze rozdělit subjekty poskytující výše uvedené typy podpor podnikatelům, a to z hlediska původu:

- vládní organizace zaměřené na poskytování služeb podnikatelům,
- nevládní organizace, zpravidla neziskové organizace,
- podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky,
- komerční subjekty zajišťující podporu podnikání, tyto subjekty poskytují například vedení účetnictví, daňové poradenství, zabezpečení požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, právní konzultace apod.

3.1 Státní podpora podnikání

Prostřednictvím Ministerstva průmyslu a obchodu ČR bylo vytvořeno mnoho institucí, které jsou určené k poskytování zvýhodněných poradenských služeb nejen podnikatelům ze sektoru malého a středního podnikání. Instituce zřízené MPO ČR jsou:

- **CzechInvest** – napomáhá posilovat konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory MSP, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z různých oblastí; zjednodušuje komunikaci mezi státem, podniky a Evropskou Unií,
- **CzechTrade** – pomáhá českým exportérům při jejich strategickém rozhodování o působení na světových trzích, napomáhá zvýšení konkurenceschopnosti českých firem na světových trzích,
- **Regionální poradenská a informační centra a podnikatelská a inovační centra (RPIC)** – poskytují pro MSP bezplatné úvodní konzultace a cenově zvýhodněné služby podnikatelského poradenství jako jsou např. zprostředkování bankovních úvěrů, organizují vzdělávací semináře pro podnikatele atd.,
- **Národní vzdělávací fond (NVF)** – podporuje rozvoj a restrukturalizaci lidských zdrojů v souladu s požadavky ekonomických a sociálních reforem,
- **Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR)** – zabývá se administrací a kontrolou čerpání finančních prostředků z evropských fondů, realizuje průběžnou kontrolu, monitoruje průběh realizace projektů a zajišťuje podklady pro realizaci plateb z prostředků EU atd.,
- **Informační portály.**

3.2 Nevládní organizace

Nevládní organizace, které podporují malé a střední podniky, zahrnují široké spektrum institucí, které v rámci plnění svých funkcí poskytují řadu užitečných služeb podnikatelům. Dle Vebera, Srpové (2008, s. 27) mezi nevládní organizace podporující malé a střední podnikání patří:

- **Hospodářská a agrární komora** – obě komory napomáhají podnikatelům prosazovat jejich zájmy před orgány státní správy, poskytují svým členům informační a vzdělávací servis, napomáhají zprostředkovávat obchodní kontakty,

- **Svaz obchodu ČR a cestovního ruchu** – je zastáncem podnikatelských zájmů a potřeb a nabízí řadu služeb z oblasti obchodu, pohostinství, ubytování a cestovního ruchu,
- **Svaz průmyslu a dopravy ČR** – podstatou tohoto svazu je ovlivňování hospodářské a sociální politiky vlády ČR s cílem vytvářet optimální podmínky pro dynamický rozvoj podnikání ČR,
- **Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR** – svým vlivem zajišťuje rozvoj malých a středních podniků,
- **Sdružení podnikatelů a živnostníků České republiky** – napomáhá při navazování obchodních kontaktů ve vnitrozemí i zahraničí, při řešení ekonomicko-právnických vztahů, dále poskytuje poradenství ve věci úvěrů atd.,
- **Asociace pro poradenství v podnikání (APP)** – cílem asociace je napomáhat rozvoji poradenské profese,
- **Centrum pro evropskou integraci (CEBRE)** – cílem je podpora domácích podnikatelských zájmů vůči orgánům Evropské unie, informuje o změnách v evropské legislativě, zajišťuje školení atd.,
- **Unie malých a středních podniků ČR** – pomoc podnikatelům při vzájemném propojení s českými i evropskými státními orgány,
- **Asociace inovačního podnikání České republiky** – podpora vzniku nového nebo zdokonaleného výrobku na trhu prostřednictvím výzkumů atd.,
- **Společnost vědecko-technických parků ČR.**

3.3 Podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky

Veber a Srpová (2008, s. 30) uvádějí, že podnikatelské inkubátory jsou určeny zejména pro začínající podnikatele, kterým poskytují širokou škálu bezplatných nebo zvýhodněných služeb. Mezi ty obvykle patří podle Vebera, Srpové (2008, s. 30) například:

- zlevněné nájemné ve výrobních halách nebo kancelářských prostorech,
- konzultační a poradenské služby,
- školení a vzdělávací akce,
- zprostředkování obchodních kontaktů,

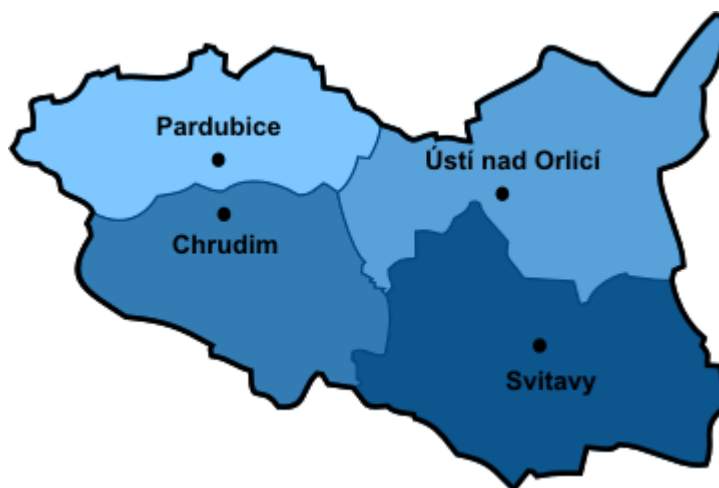
- jednotný přístup k informacím a databázím, společná zařízení pro inkubované firmy (např. sekretariát, parkoviště, ostraha objektu atd.).

Dle Totha (2005, s. 159) je vědeckotechnický park (VTP) instituce, jež je orientovaná do oblasti vědy a inovačního podnikání. Hlavní činností je poskytování podmínek pro činnost inovačních firem a pro transfer technologií. VTP napomáhají převodu know-how, výzkumných, vědeckých a technických řešení do praktické realizace. VTP nabízejí malým, případně středním inovačním firmám, které realizují projekt nového výrobku, nové technologie, nové služby vedoucí do komerční zralosti a uvádějí na trh výhodnější podmínky a prostředí.

4 CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÉHO ÚZEMÍ

K dosažení stanovených cílů této práce je nutné vymezit oblast zkoumání, která byla stanovena na dva okresy v Pardubickém kraji. V prvé řadě bude představen Pardubický kraj jako celek, a poté zkoumané okresy. Pardubický kraj se nachází ve východní části Čech, kde představuje významnou část tohoto území. Celková rozloha kraje je 4 519 km², která řadí kraj na pátou příčku tabulky nejmenších krajů v České republice. Aktuální stav počtu obyvatel je 516 440, dle záznamů ČSÚ. Pardubický kraj se skládá celkem ze čtyř okresů, jmenovitě to jsou:

- **Pardubice,**
- **Chrudim,**
- Svitavy,
- Ústí nad Orlicí.

Obrázek 2 Mapa okresů Pardubického kraje

Zdroj: Český statistický úřad

4.1 Okres Pardubice a Chrudim

Okres Pardubice má celkovou rozlohu 880 km². Patří proto mezi nejmenší okresy v kraji. Ovšem díky hustotě zalidnění 192 obyvatel na km² se okres Pardubice dostává na nejvyšší příčku tabulky. Počet obyvatel tohoto okresu je 167 750 obyvatel. Celkový počet obcí v tomto okrese je 112. Pardubický okres má nesmírně výhodnou polohu z hlediska dopravního spojení. Pardubicemi vede významná železniční trať Praha – Olomouc. Průmyslová výroba se soustředí do měst, přičemž nejvýznamnějšími městy jsou Pardubice a Přelouč. Z hlediska cestovního ruchu je významným městem Lázně Bohdaneč.

Obrázek 3 Administrativní rozdělení okresu Pardubice

Zdroj: Český statistický úřad

Okres Chrudim má celkovou rozlohu území 993 km². Oproti Pardubickému okresu je hustota zalidnění poněkud nižší a to 105 obyvatel na km². Celkový počet obyvatel je 104 371 obyvatel. Počet obcí v okrese je 108. Toto území je poněkud odlišné oproti předchozímu, jelikož jsou zde zastoupeny jak vyšší nadmořské výšky tak nižší. Okres Chrudim se skládá z České tabule a Českomoravské vrchoviny, která je v tomto okrese zastoupena Železnými horami a Hornosvrateckou vrchovinou. Co se týče průmyslu v tomto okrese, je nutné upozornit na širokou škálu oborů. Nejvýznamnějšími průmyslovými městy tohoto okresu je Chrudim, Hlinsko a Skuteč.

Obrázek 4 Administrativní rozdělení okresu Chrudim

Zdroj: Český statistický úřad

Tabulka 1 Rozdělení ekonomických subjektů dle velikostních kategorií za jednotlivé okresy Pardubického kraje k 31. 12. 2011

Velikostní kategorie	Okresy				Celkem
	Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí nad Orlicí	
neuveдено	11 742	23 220	11 125	16 980	63 067
bez zaměstnanců	8 411	14 169	7 059	9 651	39 290
1 - 49	2 228	4 036	2 008	2 778	11 050
50 - 249	108	194	103	165	570
250 - 499	9	25	13	16	63
500 - 999	4	6	5	7	22
1 000 +	-	5	1	4	10
Celkem	22 502	41 655	20 314	29 601	114 072

Zdroj: Český statistický úřad

Z tabulky je patrný stav ekonomických subjektů k 31. prosinci 2011. Ekonomické subjekty jsou rozčleněny podle jednotlivých okresů a podle velikostních kategorií. V celkovém součtu za jednotlivé okresy je patrné, že největší hustota ekonomických subjektů je v okrese Pardubice. Okres Chrudim viditelně zaostává za Pardubicemi. Nejméně ekonomických subjektů je v okrese Svítavy.

5 ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH PŘÍPADŮ SPOLUPRÁCE OBCÍ S MSP

V této kapitole je představena spolupráce vybraných měst s malými a středními podnikateli, kteří působí na území dané obce. Pro zhodnocení konkrétních případů spolupráce byla vybrána tato města ze zkoumané oblasti:

- **Lázně Bohdaneč,**
- **Hlinsko.**

Ve vybraných obcích byl proveden osobní průzkum na městských úřadech ohledně spolupráce s malými a středními podniky. V první řadě je nutné říci, proč byla vybrána právě tato města. Jelikož zkoumaná oblast je omezena na dva okresy Pardubického kraje je vhodné vybrat alespoň jednu obec z každého okresu. Za okres Pardubice je to město Lázně Bohdaneč a za okres Chrudim bylo vybráno město Hlinsko. Tato dvě města mají společně to, že se snaží určitou alternativou podporovat malé a střední podnikatele z jejich regionu, a to místní akční skupinou, do které se obě města přihlásila. Lázně Bohdaneč, dalo by se říci, jsou v místní akční skupině tzv. nováčkem, tudíž jejich spolupráce není zatím tak rozsáhlá. S touto alternativou podpory teprve začínají. Nejsou to však jediná města zapojená do tohoto programu, ale s těmito městy je operováno i v dotazníkovém šetření. Tato dvě města představují dva protipóly, kdy Lázně Bohdaneč se snaží začít určitým způsobem s podnikateli spolupracovat oproti městu Hlinsko, které je v tomto ohledu o něco napřed, a spolupráce ve městě je na vyšší úrovni.

Společným znakem těchto měst je především MAS, neboli místní akční skupina, která sdružuje podnikatele, jakožto právnické osoby, ale i fyzické osoby v jeden celek, který je užitečný pro daný region. MAS je sdružení vybudované na základě vytvoření spolupráce mezi podnikateli, veřejnou sférou a neziskovými organizacemi. Prostřednictvím MAS je možné získávat finanční prostředky na různé předem schválené strategie v regionu. Tyto finanční prostředky mohou získávat jak podnikatelé, tak města, která jsou členy místní akční skupiny. Dá se říci, že MAS je velice významná organizace nejen pro podporu podnikatelů v regionu, ale i města a neziskové organizace. Jelikož obce nemají takový objem peněžních prostředků na klasickou podporu MSP, je toto naprosto vhodná alternativa podpory. V případě, že se podnikatel rozhodne zapojit do MAS v daném regionu, má poté větší šanci uspět na trhu, jelikož získává určité výhody, např. propagace v informačních centrech, získávání finančních prostředků na své projekty, které musí být předem posouzeny atd. Samozřejmě výše zmíněná

města podporují MSP nejen místní akční skupinou, ale například i přizpůsobováním územního plánu města požadavkům přicházejících investorů.

5.1 Lázně Bohdaneč

Město Lázně Bohdaneč nabízí místním podnikatelům jako podporu jejich podnikání propagací jejich firmy na stránkách města a propagací firmy v městském periodiku, což je zpoplatněno. Částky za inzerci jsou jednotné jak pro místního podnikatele, tak i pro podnikatele z jiné lokality. Město také umožňuje zveřejnění inzerátu podnikatele k tomu určené výloze v informačním centru města, ceníky jsou uvedeny v příloze C. Město zaměřuje svou podporu i na přizpůsobování územního plánu požadavkům a potřebám investorů, kteří by mohli umístit svou firmu do dané lokality. Přizpůsobování územního plánu by se dalo považovat jako pobídka pro střední anebo větší a významnější firmy, nikoli pro malé podnikatele. Vhodnou pobídkou ze strany města pro drobné a malé podnikatele, hlavně začínající, je právě inzerce v městském periodiku, která je v určitém počtu zdarma pro místní obyvatele. Malý podnikatel by mohl spíše uvítat zvýhodněný pronájem budov, který však v dnešní době ze strany měst není nikterak rozšířený, jelikož je široká škála nabízených soukromých prostor k pronájmu, takže si podnikatel může vybrat prostor podle jeho představ dokonce i za rozumnou cenu, jelikož cena nemovitostí v letošním roce klesla, nebo poskytování dotací, na kterých město Bohdaneč začalo pracovat tak, že se stalo členem místní akční skupiny Bohdanečsko. Tím nejenom drobní a malí podnikatelé získávají příležitost získat odbyt pro své výrobky, ale i peněžní prostředky. Dne 29. března 2012 valná hromada regionálního svazku obcí schválila založení místní akční agendy s názvem MAS Bohdanečsko o. s. Významným datem je 18. září 2012, kdy se v Živanicích sešla ustavující Valná hromada MAS Bohdanečsko, o. s. Na této valné hromadě byla schválena zakladatelská smlouva, stanovy sdružení a složení statutárních orgánů. Jednalo se zde i o záměru vzniku, aktivitách a vývoji MAS. Na jednání byli přítomni i zástupci MAS Železnohorský region, o. s., která se stala partnerskou MAS. Toto partnerství je podmínkou úspěšného podání žádosti o dotaci na SZIF. Důležité datum je i 1. června 2012, kdy bylo sdružení registrováno na Ministerstvu vnitra. Dalo by se říci, že místní akční skupina je budoucností hlavně pro malé podnikatele, jelikož po průzkumu podnikatelského prostředí v Lázních Bohdaneč, tak zde působící střední firmy jsou natolik zavedené a samostatné, že podporu města do takové míry nepotřebují. Ovšem místní akční skupina není určena pouze pro malé podnikatele.

5.2 Hlinsko

Město Hlinsko se snaží najít společnou řeč s podnikateli, což je více než chvályhodné. Již se uskutečnily dvě setkání s místními podnikateli. První setkání, které bylo převážně s velkými podniky, generující celkový obrát okolo 4 miliard korun, není pro tuto práci klíčové. Při druhém setkání se sešli zástupci radnice s menšími podnikateli a živnostníky, přesněji 21. února 2013 od 15 hodin ve velkém zasedacím sále místní radnice. Pozváno bylo zhruba 50 podnikatelů, dostavila se pouze polovina. Podstatou tohoto setkání bylo řešení jednotlivých problémů podnikatelů a diskuze s přítomnými podnikateli na téma:

- dopravní obslužnost města,
- nedodržování pravidel ze strany některých podnikatelů,
- aktualizace Programu rozvoje města,
- ochrana životního prostředí,
- stavební řízení,
- a jiné.

Přítomní podnikatelé byli seznámeni se schváleným rozpočtem pro tento rok a mimo jiné také se záměry radnice zlepšit podnikatelské prostředí ve městě. Na setkání byli přítomni i zástupci Pavel Adámek, šéf chrudimské hospodářské komory, a Petr Sádovský, vedoucí hlineckého úřadu práce. Dne 14. března 2013 bylo uskutečněno další z řady setkání, nyní s podnikateli z oblasti cestovního ruchu. S podnikateli z oblasti cestovního ruchu se město snažilo nastavit společné programy, vytvořit návštěvnické karty s nabídkou různých služeb, formy společné propagace apod. Tato setkání obecně jsou velice přínosná, jelikož se tím zlepšuje komunikace mezi veřejnou správou a podnikateli a odbourávají se různé bariéry a předsudky, které by podnikatelé mohli mít vůči veřejné správě. Vždy bylo jednání s úřady považováno za problém, ale touto cestou by se mohly eliminovat různé předsudky.

Město podporuje podniky také prostřednictvím bezplatné inzerce. Pro tyto účely byla vytvořena, a již funguje, na oficiálním městském webu nová sekce Podnikatel, která slouží jako bezplatný prostor pro prezentaci služeb a výrobků místních podnikatelů. Prostřednictvím této sekce se podnikatelé mohou informovat o vyhlašovaných veřejných zakázkách a o užitečných informacích pro jejich podnikání. Podnikatelé mají ještě další možnost v oblasti propagace, a to inzerci v místních Hlineckých novinách, která je ovšem zpoplatněna, ale díky bezplatné distribuci Hlineckých novin se dostanou do většiny domácností. Lze říci,

že projekt nové sekce na webu města, je velice dobrou myšlenkou, která podpoří zejména začínající a málo známé podnikatele a podnikatelé ji rádi uvítají.

Různá setkání a propagace není jedinými kroky pro zlepšení podnikatelského prostředí ve městě. K těmto a dalším krokům je nutné zařadit i fakt, že město se snaží aktualizovat Program rozvoje města, ten bude aktualizovaný již podruhé. Je velice dobré se na věci dívat s odstupem času, jelikož Program rozvoje města byl sestavený v roce 2003 a od té doby uplynula řada let, která pozměnila dané priority města. Program obsahuje řadu prioritních oblastí a jednou z nich je i Ekonomika, která mimo jiné zahrnuje zlepšení podmínek pro začínající podnikatele aj. Jednotlivé situace se rok od roku mění, a proto je více než nutné aktualizovat takovýto zásadní dokument, který může zajistit nejen zlepšení podnikatelského prostředí ve městě. K aktualizaci dokumentu by se měli vyjádřit nejenom občané, ale i podnikatelé, kteří mají možnost své připomínky vyjádřit na veřejném jednání, kde bude aktualizace Programu představena. Teď je ale otázkou, jaký bude zájem z řad podnikatelů o zapojení se do aktualizace. Jestliže malí a střední podnikatelé chtějí určitou podporu ze strany města, měli by být také aktivní a ne jen čekat, co kde dostanou.

Město Hlinsko, co se týče spolupráce s podnikateli, je velice aktivní. Mimo výše uvedené formy spolupráce a podpory podnikatelů město dále využívá další, dá se říci alternativní podpory podnikatelů a to formou místní akční skupiny s názvem MAS Hlinecko. Podstatou tohoto sdružení je získávání finančních prostředků, které budou využity na podporu oblastí, které si členové MAS zvolí jako jejich priority. MAS zatím není nijak finančně podpořena, proto nemohly být žádné finanční prostředky přerozděleny a to za období 2007 – 2013. Od roku 2014 se MAS bude ucházet o finanční podporu, která bude poté přerozdělována mezi jednotlivé projekty v různých oblastech. Jedná se o projekt „Hlinecko tradičně i nově“, který sloužil jako žádost o dotaci do Programu rozvoje venkova, jenž byl podán v únoru 2013. Výsledkem tohoto snažení je získání dotace na přípravu Integrované strategie na území MAS. Jestliže MAS Hlinecko zpracuje již zmíněnou Integrovanou strategii má poté možnost získávat finanční prostředky na rozvoj a realizaci projektů. Jak již bylo výše zmíněno u města Lázně Bohdaneč, jedná se o určitou alternativu podpory, kterou místní podnikatelé jistě uvítají, což by mohlo být zcela patrné ze seznamu členů z podnikatelské sféry, který se nachází v příloze D. Nejedná se zcela o podporu malých a středních podniků z úrovně municipalit, jelikož je to občanské sdružení a finanční prostředky plynou z EU. Právě protože možnosti jednotlivých měst ohledně podpory MSP jsou tak malé, je výhodnější se sdružovat do určité společnosti a pomáhat společně i za přispění finančních prostředků z EU.

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Cílem dotazníkového šetření v okresech Pardubice a Chrudim bylo zjistit jakým způsobem a do jaké míry obce přistupují k podpoře malých a středních podniků, jakými nástroji napomáhají v podnikání místních firem a na druhou stranu jak podnikatelé vnímají podporu ze strany obce a zda vůbec podporu potřebují a chtějí ji využívat. Dotazníky byly vytvořeny celkem dva, kdy jeden dotazník byl určen pro představitele obce a druhý dotazník byl zasílán malým a středním podnikatelům. Podrobná struktura dotazníků je popsána v kapitole 6.1. Dotazníkové šetření bylo prováděno ve dvou etapách. V první řadě musel být vybrán určitý vzorek respondentů, kterým byl v prvním kole dotazování rozeslán email s žádostí o vyplnění dotazníku pro účely bakalářské práce. Dotazník pro firmy byl ve většině případů zasílán přímo k rukám vedení společnosti. Návratnost dotazníků z firem z tohoto způsobu dotazování byla poněkud neuspokojivá, proto bylo přistoupeno k opatření, jehož podstatou byl osobní kontakt s vedením některých firem. I tento způsob dotazování se neobešel bez komplikací, řada podnikatelských subjektů odmítla účast v dotazníkovém šetření, i přestože byli ujištěni, že výsledná data z dotazníkového šetření budou využita pouze pro studijní účely. Spolupráce s jednotlivými městy byla vesměs uspokojivá a z jejich strany velice vstřícná.

Celkem bylo osloveno 129 firem z Pardubického a Chrudimského okresu a 7 obcí, jmenovitě Pardubice, Přelouč, Lázně Bohdaneč, Chrudim, Slatiňany, Skuteč a Hlinsko. Ze 129 dotazníků bylo získáno celkem 38 kompletních dotazníků. Během prvního kola dotazování u firem prostřednictvím elektronické pošty se vrátilo pouze 13 vyplněných dotazníků, což představuje 10,08 % z celkového počtu zasláných dotazníků. Tato návratnost byla velmi neuspokojivá, proto došlo k osobnímu kontaktu, prostřednictvím něhož bylo získáno zbylých 25 dotazníků. Jak již bylo řečeno, celkový počet získaných dotazníků je 38, což představuje 29,46 %. Tato návratnost je považována za uspokojivou. Co se týče návratnosti zasláných dotazníků na městské úřady, je návratnost 100 %, ale město Skuteč nebylo zařazeno do vyhodnocování, jelikož dotazník byl zaslán s velkým zpožděním a řádně nevyplněný.

6.1 Struktura dotazníků

Jak již bylo zmíněno, vytvořeny byly celkem dva dotazníky. První dotazník byl určen pro představitele jednotlivých městských úřadů, především pro starosty obce, nebo popřípadě pro pracovníky odboru územního plánování a rozvoje města. Otázky byly koncipovány takovým způsobem, aby bylo zřejmé, zda a jakým způsobem město podporuje MSP. V tomto

dotazníku bylo zahrnuto celkem 10 otázek, z nichž devět otázek bylo výběrových a jedna otázka, přesněji otázka č. 3, byla vytvořena na základě bodového hodnocení v intervalu od 1 do 10, kdy 1 je nejnižší hodnota a 10 je hodnota nejvyšší. Jednotlivé otázky zní:

- Podporujete malé a střední podnikatele?
- Jakým způsobem podporujete malé a střední podnikatele ve své obci?
- V jaké míře využíváte následující oblasti pro podporu malých a středních podniků?
- Na které podnikatele se Vaše podpora zaměřuje?
- Jakými prostředky podporujete či motivujete Vámi zvolené podnikatele?
- Je ve Vašem městě průmyslová zóna?
- Jaké je zhruba procentuální obsazení průmyslové zóny ve Vašem městě?
- Jaký dopad na hospodaření obce má podpora podnikání malých a středních firem ve Vaší obci?
- Je dopravní infrastruktura ve Vašem městě dostačující pro potřeby podnikatelů?
- Vydává Vaše obec nějaké periodikum, které je zdarma nebo za symbolickou cenu, kde mohou místní podnikatelé inzerovat?
- Uveďte bariéry podpory podnikání ve Vaší obci.

U některých otázek bylo možné zaškrtnout více možností a doplnění vlastní odpovědi, u jiných byla možná jedna odpověď s uvedením příkladu. Na konci celého dotazníku byl vyčleněn prostor pro případné připomínky, tato možnost nebyla ze strany měst využita. Celé znění dotazníku i s možnými odpověďmi se nachází v příloze E.

Druhý dotazník, označován jako dotazník pro firmy, byl ve většině případů předkládán vedení společnosti (jednatel, majitel, ředitel společnosti, vedoucí ekonomického oddělení apod.). Struktura dotazníku je rozčleněna na dva okruhy. První okruh slouží k identifikaci firem, a druhá oblast je určena právě pro podporu podnikatelům ze strany obce. Celkem bylo vytvořeno patnáct otázek, z nichž třináct je otázek výběrových. U většiny otázek je možná pouze jedna odpověď. U třech otázek byla možnost označení více odpovědí nebo doplnění vlastní odpovědi. Stejně jako u dotazníků pro obce, tak i zde jsou zahrnuty otázky vytvořené na základě bodového hodnocení, přesněji dvě otázky, v intervalu od 1 do 10, váha hodnot je stejná jako u předchozího dotazníku. První bodově hodnocená otázka slouží k zhodnocení místní samosprávy jako poskytovatele jednotlivých služeb. Druhá otázka odráží názory

a potřeby jednotlivých podnikatelů, jaké služby by měla místní samospráva zlepšovat. Jednotlivé otázky zní:

- identifikace firmy:
 - Jaká je právní forma Vaší společnosti?
 - Kolik zaměstnanců má Vaše firma?
 - Jaké jsou důvody umístění Vaší firmy do této lokality?
 - Jak dlouho Vaše firma působí v dané lokalitě?

- podpora podnikatelům:
 - Poskytuje Vám obec určité místní pobídky a výhody?
 - Jakými prostředky Vám obec pomáhala v začátcích Vašeho podnikání?
 - Využíváte obecní objekty nebo pozemky k Vašemu podnikání?
 - Je Vaše firma součástí průmyslové zóny?
 - Vytváří Vaše firma pro obec veřejně prospěšné služby?
 - Napomáhá Vám obec propagovat Vaši firmu?
 - Poskytuje Vám obec poradenskou činnost v oblasti financování pro čerpání finančních prostředků?
 - Poskytuje Vám obec určité výhody pro Vaše podnikání?
 - Jak byste ohodnotili místní samosprávu jako poskytovatele následujících služeb?
 - Ohodnoťte, do jaké míry by měla obec zlepšovat následující služby na podporu podnikání?

Na konci dotazníku stejně jako pro obce, tak i pro představitele firem byl prostor pro připomínky. Je nutné podotknout, že podnikatelé hojně využívali tuto možnost vyjádřit svůj názor. Zásadní připomínky budou shrnuty v závěru práce. Celé znění i s možnými odpověďmi se nachází v příloze F.

Způsoby vyhodnocení dotazníkového šetření

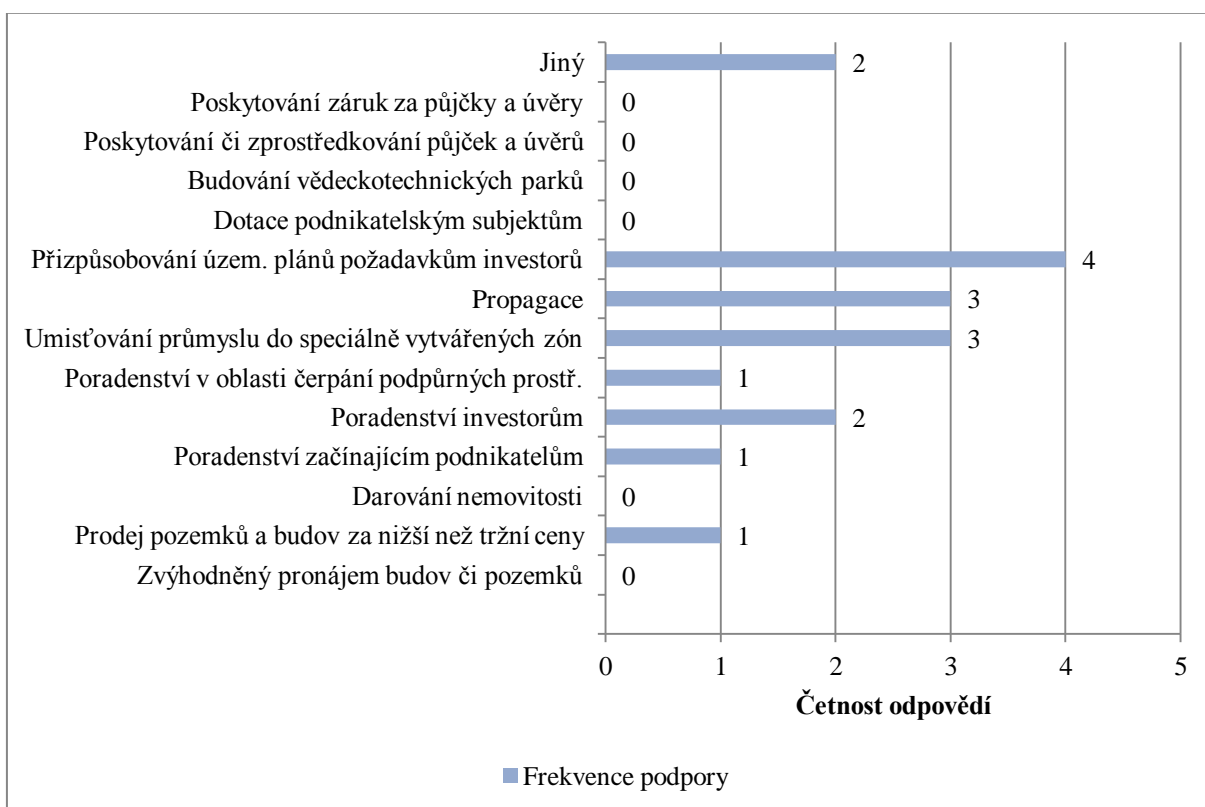
Vyhodnocování bude prováděno prostřednictvím sloupcových, pruhových a výsečových grafů. Zobrazení některých četností odpovědí bude zaznamenán prostřednictvím tabulek. U některých otázek bude uvedeno vyhodnocení pouze slovní.

7 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ U OBCÍ

7.1 Otázka č. 1 a 2

První výběrová otázka zkoumala, zda obce podporují malé a střední podnikatele. U pěti případů ze šesti se vyskytovala odpověď ano, že jejich obec určitým způsobem podporuje podnikatele. Pouze město Slatiňany nemá zpracovaný žádný plán na podporu malých a středních podnikatelů.

Prostřednictvím otázky č. 2 bylo zjišťováno, jakým způsobem obec podporuje malé a střední podnikatele na svém území. U měst, která podporují malé a střední podnikatele, se vykytovaly podobné odpovědi.

Obrázek 5 Četnost využívaných způsobů podpory obcemi

Zdroj: Vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu je patrné, že v největší míře je využíváno k podpoře podnikatelů právě přizpůsobování územních plánů obce požadavkům a potřebám investorů. Dalším v hojně míře využívaným nástrojem podpory je umist'ování průmyslu do speciálně vytvářených zón spolu s propagací místních firem na webových stránkách a v městském časopise. Třetí místo zaujímá poradenství investorům spolu s jinými možnostmi spolupráce. V rámci této otázky obce mohly doplnit libovolný způsob podpory MSP, tuto možnost

využily pouze dvě obce, které podporují podnikatele navíc jiným způsobem, než bylo v dotazníku uvedeno, a to jmenovitě Lázně Bohdaneč a Pardubice. V prvním případě byla doplněna možnost členství v MAS Bohdanečsko, o. s., a u druhého případu byla vytvořena a přijata nová pravidla pro zlepšení podnikatelského prostředí v Pardubicích aktivním bojem proti korupci a dohledem nad transparentním způsobem rozhodování o veřejných zakázkách.

7.2 Otázka č. 3

Prostřednictvím této otázky získáme vyhodnocení míry využití jednotlivých oblastí obcemi pro podporu malých a středních podniků. Jednotlivé oblasti byly hodnoceny na stupnici od 1 do 10, kdy nejméně používaná oblast pro podporu podnikání je označena bodem 1 a nejvíce používaná oblast je hodnocena bodem 10. Níže je uvedena souhrnná tabulka s jednotlivým hodnocením.

Tabulka 2 Míry využití jednotlivých oblastí podpory podle měst

Město	Oblast					Celkem
	Finanční	Organizační	Majetková	Poradenská	Informační	
Pardubice	1	5	3	2	4	15
Přelouč	1	8	9	3	10	31
Lázně Bohdaneč	1	1	1	1	2	6
Chrudim	1	5	6	5	5	22
Hlinsko	1	5	8	5	10	29
Celkem	5	24	27	16	31	

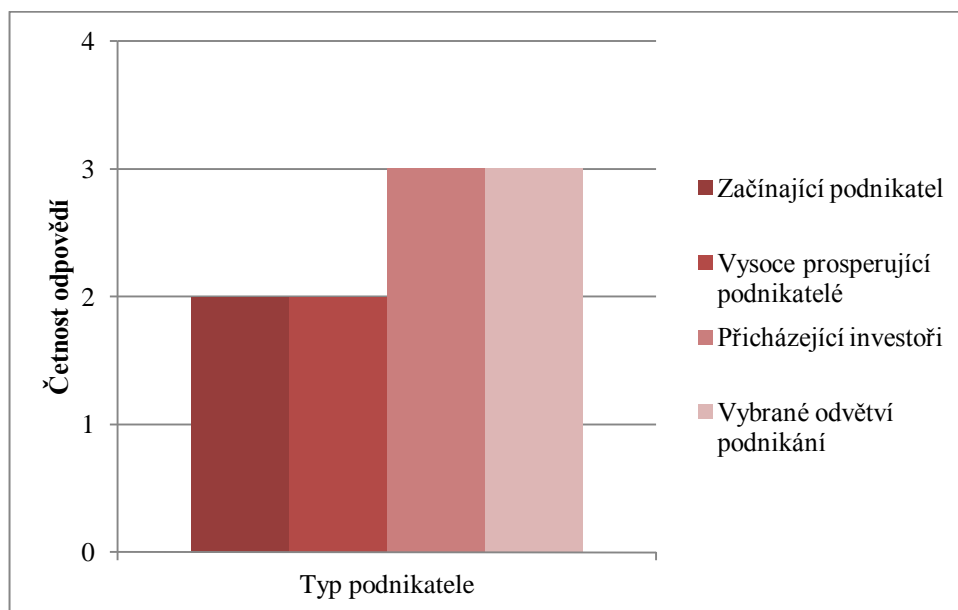
Zdroj: Vlastní zpracování

Jednotlivé body byly sečteny v rámci každé oblasti a města. Z tabulky je poté patrné, že informační oblast má nejvyšší míru využití, získala 31 bodů z celkových 50bodů. Nejvyšší hodnocení udělila dvě města, Přelouč a Hlinsko, pro které je využívání této oblasti, dá se říct, prioritní. Na druhou stranu nejnižší hodnocení udělilo město Lázně Bohdaneč. Za další významnější oblasti jsou považovány organizační a majetková oblast, které získaly s malými nuancemi polovinu možných bodů. Nejnižší možné hodnocení získala oblast finanční, a to minimální počet bodů. Všechna města hodnotila tuto oblast 1 bodem, tudíž není zde zaznamenáno žádné využití.

7.3 Otázka č. 4 a 5

Tyto dvě otázky na sebe navazují, proto budou vyhodnoceny dohromady v jednom bloku. Obě otázky jsou výběrového typu s možností zaškrtnutí více odpovědí. První otázka zjišťovala, na které podnikatele se podpora měst zaměřuje. Druhá otázka specifikuje způsob

podpory u jednotlivých typů podnikatelů. V první řadě bude vyhodnocena otázka č. 4, která bude znázorněna prostřednictvím grafu.

Obrázek 6 Zaměření podpory na jednotlivé typy podnikatelů

Zdroj: Vlastní zpracování

Podpora měst je nejvíce zaměřena na vybraná odvětví podnikání a přicházející investory. K této variantě se místní samospráva měla možnost vyjádřit, na jaké odvětví se zaměřuje jejich podpora. Města, která tuto možnost vybrala, ve všech případech doplnila na které odvětví je podpora určená. Jednotlivá odvětví jsou uvedena v otázce č. 5.

Vyhodnocení otázky č. 5 koresponduje s otázkou předešlou, kdy zastupitelé měst odpovídali, na které podnikatele zaměřují podporu. Podstatou otázky č. 5 bylo zjistit konkrétní formy podpory u prioritních skupin podnikatelů.

Začínající podnikatelé

Tabulka 3 Formy podpory pro začínající podnikatele

Možnost odpovědi	Četnost
Podnikatelské inkubátory	0
Poradenská a informační činnost	2
Poskytování základního inventáře	0
Kontaktní centra pro podnikatele	0
Eliminace administrativních bariér	2
Startovací ceny u pronájmů nemovitostí	1
Vzdělávací programy	0
Pomoc při zprostředkování úvěrů	0
Jiné	0

Zdroj: Vlastní zpracování

V podpoře začínajících podnikatelů získává prvenství poradenská a informační činnost a eliminace administrativních bariér. V jednom případě jsou využívány i startovací ceny u pronájmu nemovitostí. Podporujícími městy jsou Hlinsko a Přelouč.

Vysoce prosperující podnikatelé

Tabulka 4 Formy podpory pro vysoce prosperující podnikatele

Možnost odpovědi	Četnost
Budování dopravní infrastruktury	0
Reklama	2
Podpora při využívání dotací z EU	1
Garance za úvěry a půjčky	0
Jiné	0

Zdroj: Vlastní zpracování

Vysoce prosperující podnikatelé jsou v tomto případě podporováni nejvíce reklamou, a poté ze strany jednoho města dochází k podpoře vysoce prosperujících podnikatelů z oblasti podpory při využívání dotací z EU. Celkem tento typ podnikatelů podporuje město Hlinsko a Přelouč.

Přicházející investoři

Tabulka 5 Formy podpory pro přicházející investory

Možnost odpovědi	Četnost
Průmyslové zóny	2
Poradenská činnost	2
Kontaktní centra pro podnikatele	0
Nabídka pronájmů/prodeje prostor k podnikání v obci	3
Jiné	0

Zdroj: Vlastní zpracování

V případě přicházejících investorů je podpora více využívána. Nejvyšší počet odpovědí byl zaznamenán u možnosti Nabídka pronájmů/prodeje prostor k podnikání v obci. Stejný počet odpovědí získala možnost Průmyslové zóny a Poradenská činnost.

Vybrané odvětví podnikání

Tuto možnost v předchozí otázce č. 4 zvolily celkem tři města, jmenovitě Lázně Bohdaneč, Pardubice a Hlinsko. Město Pardubice uvedlo, že se snaží podporovat pouze firmy s vyšší přidanou hodnotou a firmy, které působí v cestovním ruchu. Hlinsko stejně jako Pardubice se zaměřuje také na cestovní ruch, ale i na lehký průmysl. Naopak v Lázních Bohdaneč žádné rozdíly v podpoře malých a středních podniků nedělají, snaží se podporu směřovat do všech oblastí stejně.

7.4 Otázka č. 6 a 7

Tyto dvě otázky byly zaměřeny na průmyslové zóny. První otázka zjišťovala, zda jsou ve městě umístěny průmyslové zóny a další otázkou bylo zjišťováno, jaké je zhruba procentuální obsazení.

Celkem čtyři města uvedla, že v jejich městě se nachází průmyslová zóna. Zbýlá dvě města jsou Slatiňany a Hlinsko. Ze strany Hlinska je však zaznamenána určitá snaha o umístění průmyslu do speciálních zón. Hlinsko spolupracuje s vlastníky dvou velkých výrobních areálů. Tyto areály jsou v současné době nevyužity, a město se primárně snaží o nabídku těchto prostor podnikatelům a o vytvoření pomyslné průmyslové zóny.

Co se týče obsazenosti průmyslových zón, tak ta se v jednotlivých případech různí. Nejvyšší obsazenost eviduje město Lázně Bohdaneč a to 90 %. Další v pořadí jsou Pardubice, které mají hned dvě průmyslové zóny (Staré Čívce a Černá za Bory), jednotlivé obsazení pardubických průmyslových zón je 70 % a 80 %, z čehož průmyslová zóna v Černé za Bory má velice malé plošné rezervy k dalšímu rozvoji. Město Přelouč má průmyslovou zónu zaplněnou z 50%. Nejmenší obsazenost evidují ve městě Chrudim, jedná se o 40% zaplnění průmyslové zóny.

7.5 Otázka č. 8

U této otázky byl dotazován dopad podpory podnikání malých a středních firem na hospodaření obce. Otázka byla výběrová s doplněním příkladů. Ve všech případech, vyjma města Slatiňany, byl zaznamenán pozitivní dopad na hospodaření dané obce. Město Slatiňany jak již bylo řečeno u vyhodnocení otázky č. 1, nepodporuje žádným způsobem MSP. Příklady jednotlivých dopadů jsou následující:

- nižší nezaměstnanost,
- vyšší daňové příjmy,
- posílení oboustranných vztahů a důvěry,
- a oživení místní produkce.

7.6 Otázka č. 9

Zde bylo zkoumáno, zda dopravní infrastruktura je dostačující pro potřeby podnikatelů. V případě, že odpověď zněla ne, bylo nutné uvést konkrétní příklady problémů s dopravní infrastrukturou. Pouze dvě města zodpověděla, že jejich infrastruktura je dostatečná

a nepotřebuje, žádné větší zásahy. Bezproblémovou dopravní infrastrukturu mají město Přelouč a Slatiňany. Ovšem toto jsou názory ze strany obce, podnikatelé by to mohli vidět jinak. Vždy záleží na názoru jedince. Zbytek měst považují svou dopravní infrastrukturu za nevyhovující, která by potřebovala značnou finanční podporu, aby se mohla stát vyhovující. Město Lázně Bohdaneč se například potýká s nedořešeným napojením průmyslové zóny Na Lužci. Hlinsko zaznamenává nedostatek parkovacích míst přímo ve městě, ale alarmující skutečností je fakt, že komunikace II. a III. třídy okolo města jsou v dezolátním stavu. Pardubice částečně řeší svůj problém se špatnou dopravní infrastrukturou, a to rozšířením křižovatky u podniku PARAMO, a. s., o jeden jízdní pruh. Město Chrudim se již řadu let zabývá otázkou obchvatu města, který je více než nutný, tím by se měla zvýšit kvalita dopravní infrastruktury ve městě.

7.7 Otázka č. 10

Prostřednictvím této otázky bylo zjišťováno, zda obec vydává periodikum, které je buď zdarma, anebo za symbolickou cenu. Jedná se o to, zda podnikatelé mají nějakou možnost v těchto zpravodajích, či novinách inzerovat své služby a výrobky. Samozřejmě inzerce je jako všude jinde placená, ale zde jde o to, že když si podnikatel zaplatí inzerci, která je v periodiku poskytovaném občanům zdarma, dostane se k široké škále potenciálních zákazníků. Na tuto otázku odpověděla všechna města kladně.

Tabulka 6 Seznam městských zpravodajů a jejich ceny

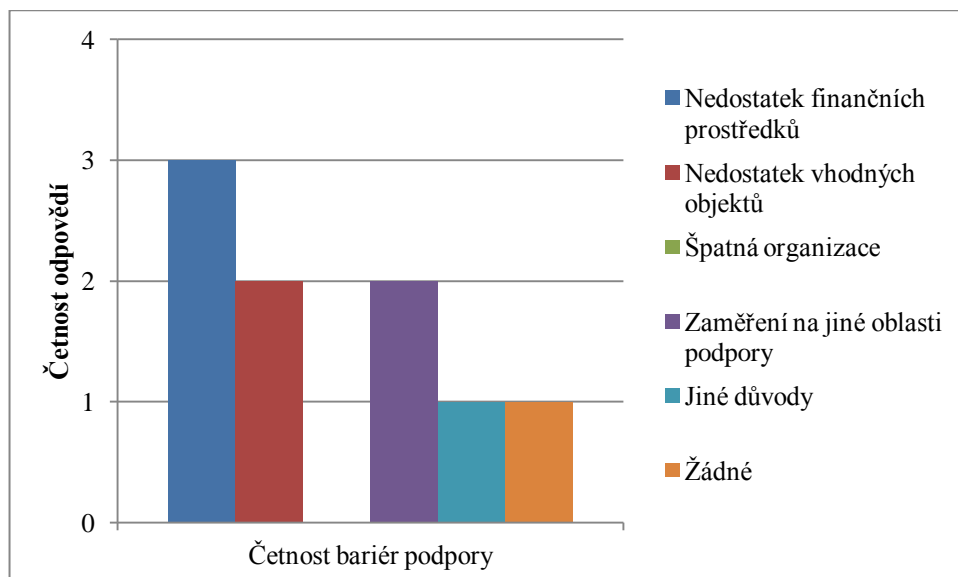
Město	Název zpravodaje	Cena
Pardubice	Radniční zpravodaj	zdarma
Přelouč	Přeloučský rošt	10 Kč
Lázně Bohdaneč	Bohdanečský zpravodaj	zdarma
Chrudim	Chrudimský zpravodaj	zdarma
Slatiňany	Ozvěny Slatiňan	zdarma
Hlinsko	Hlinecké noviny	zdarma

Zdroj: Vlastní zpracování

Veškerá inzerce podnikatelů v těchto periodikách je zpoplatněna.

7.8 Otázka č. 11

Poslední otázka zkoumá bariéry podpory podnikání v obcích. Zde je možnost zaškrtnout více odpovědí, které nastíní příčiny, nedostatečné podpory malých a středních podniků.

Obrázek 7 Bariéry podpory podnikání v obcích

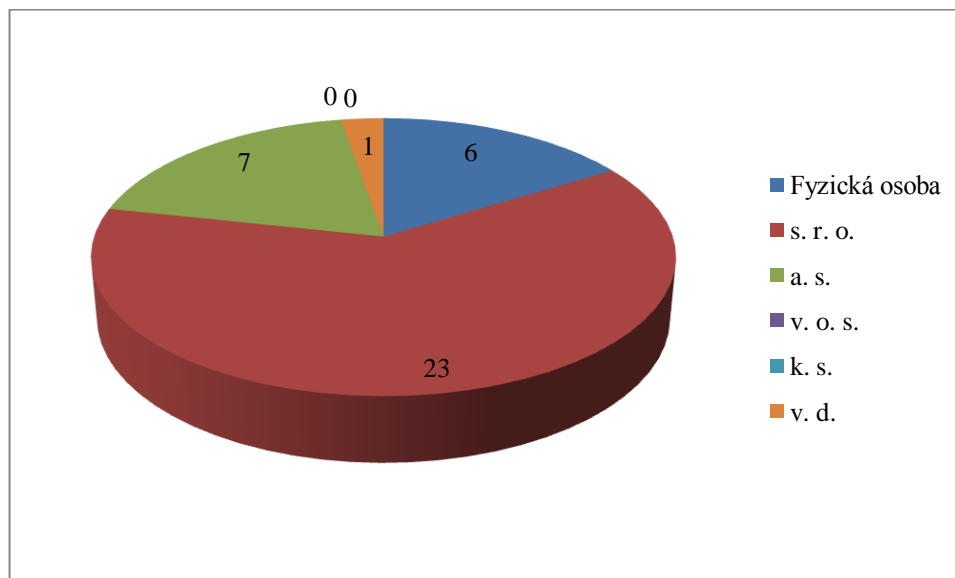
Zdroj: Vlastní zpracování

Za největší bariéru je považován nedostatek finančních prostředků, což je velice pochopitelné. V těsném závěsu je nedostatek vhodných objektů k podnikání a zaměření podpory na jiné oblasti, jako je například kultura, sport atd. Město Přelouč mimo jiné zaškrtnulo i jiné důvody bariér podpory, které shledává v legislativních zábranách, tzn., že přímá finanční podpora není z veřejných prostředků obcí možná. Jako jediné město, které neshledává žádné bariéry v podpoře MSP, je město Lázně Bohdaneč.

8 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ VE FIRMÁCH

8.1 Otázka č. 1

Tato otázka zkoumá právní formu dotazovaných firem.

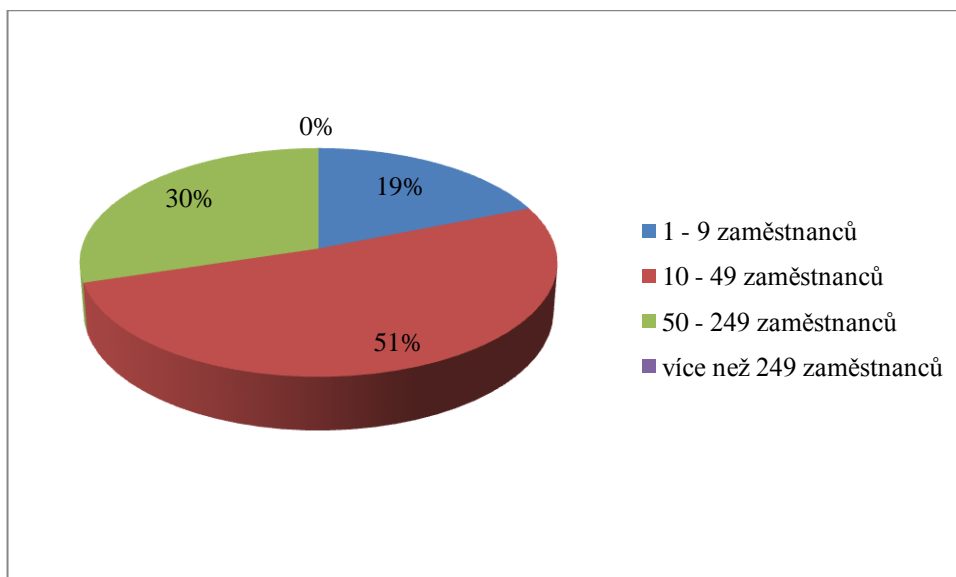
Obrázek 8 Právní forma respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že více jak polovina respondentů má právní formu podnikání s. r. o. Pouze sedm respondentů z tohoto dotazníkového šetření jsou a. s. Firem podnikajících jako fyzická osoba bylo celkem šest. Pouze jediný podnik má právní formu podnikání v. d., což znamená výrobní družstvo.

8.2 Otázka č. 2

Prostřednictvím této otázky zkoumáme počty zaměstnanců jednotlivých firem, čímž získáme rozčlenění firem do jednotlivých velikostních kategorií.

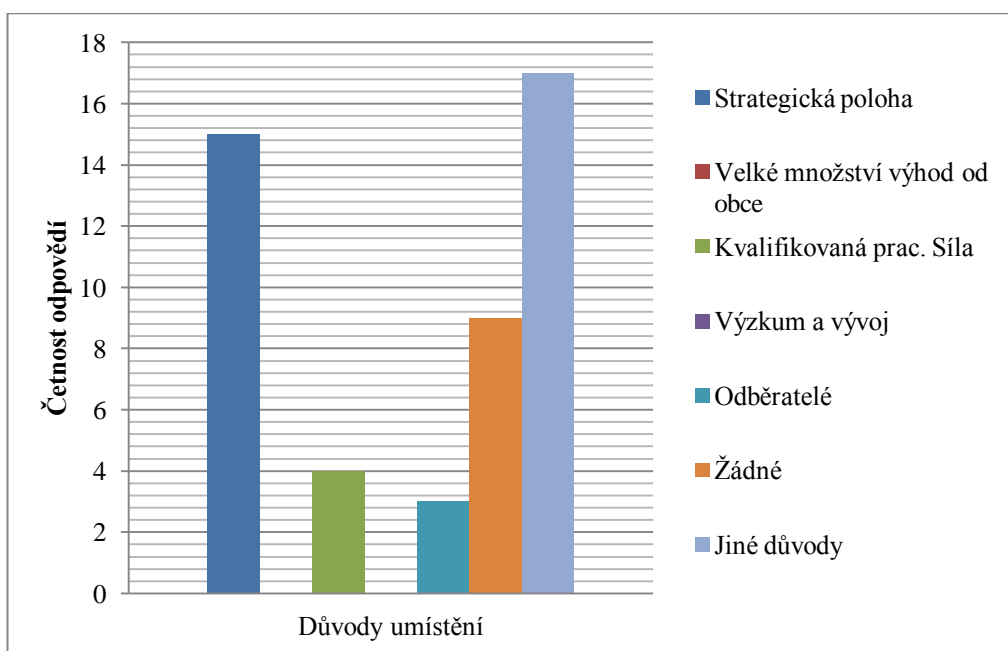
Obrázek 9 Počet zaměstnanců jednotlivých firem

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina firem se řadí s 51 % do skupiny malých podniků, které mají počet zaměstnanců od 10 – 49. Do kategorie středních podniků s počtem zaměstnanců 50 – 249 bylo zařazeno celkem 30 % dotazovaných firem. Nejmenší zastoupení měla kategorie drobných podnikatelů s počtem zaměstnanců 1 – 9. Tuto skupinu zastupuje pouze 19 % firem z celkového počtu respondentů.

8.3 Otázka č. 3

Prostřednictvím této otázky byly zkoumány důvody umístění podniku do dané lokality obce. Otázka je výběrová s možností zaškrtnutí více odpovědi, ale i doplnění vlastní.

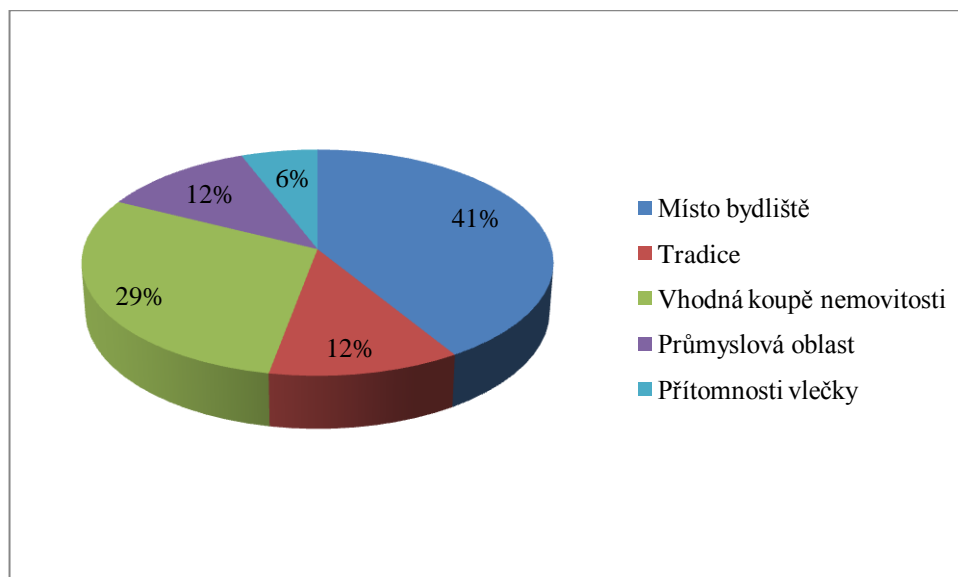
Obrázek 10 Důvody umístění firmy do dané lokality

Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvyšší počet odpovědí byl zaznamenán z jiných důvodů, než bylo uvedeno. Druhou nejčastější odpovědí je strategická poloha místa umístění s frekvencí odpovědí 15. U mnoha případů nebyly shledány žádné důvody umístění. Jen malé procento dotazovaných odpovědělo, že důvody jejich umístění ovlivnila kvalifikovaná pracovní síla a odběratelé.

U možnosti umístění podniku do dané lokality z jiných důvodů, podnikatelé nejčastěji uváděli následující důvody:

- místa bydliště,
- tradice,
- vhodné koupě nemovitosti,
- průmyslové oblasti,
- přítomnosti vlečky.

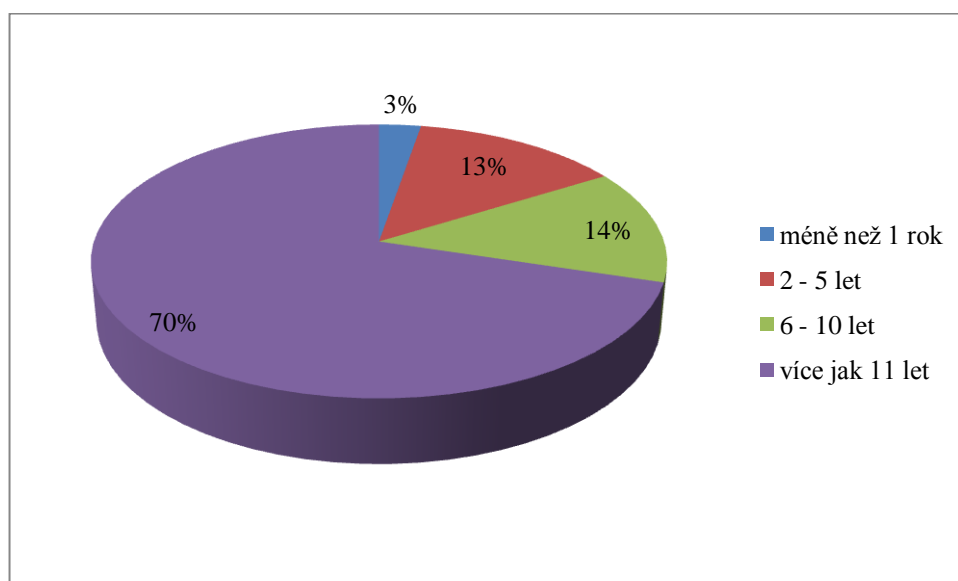
Obrázek 11 Další možnosti důvodů umístění firmy do dané lokality

Zdroj: Vlastní zpracování

Prvenství v ovlivnění umístění podniku do dané lokality je z důvodů místa bydliště, které je zastoupeno 41 % hlasů. Druhým nejčastějším důvodem umístění je vhodná koupě nemovitosti. Se stejným počtem hlasů zůstávají na třetí pozici tradice a průmyslová oblast. Přítomnost vlečky jako důvod umístění uvedla pouze jedna firma.

8.4 Otázka č. 4

Poslední otázka na identifikaci firem zkoumá dobu působnosti jednotlivých firem v dané lokalitě.

Obrázek 12 Doba působení firem

Zdroje: Vlastní zpracování

Skoro tři čtvrtiny firem působí v dané lokalitě více jak 11 let. Další rozdělení doby působnosti silně zaostává za prvenstvím dlouholeté působnosti. Přesně 14 % firem se řadí svou délkou působnosti do kategorie 6 – 10 let, a 13 % firem do kategorie 2 – 5 let. Pouze 3% účast mají firmy s velice krátkou dobou působnosti, a to do jednoho roku.

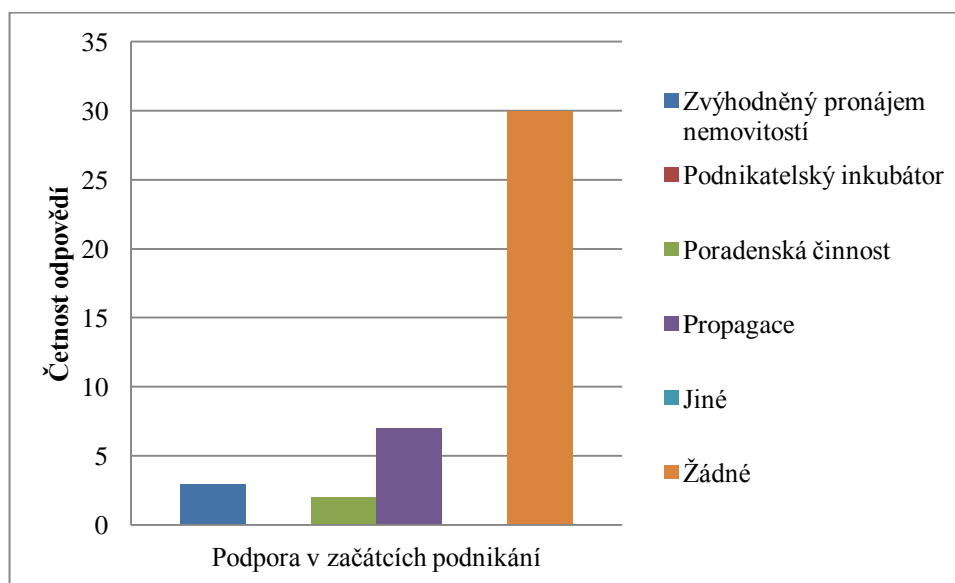
8.5 Otázka č. 5

Tato otázka se již zaměřuje na podporu podnikání. Jejím prostřednictvím zkoumáme, zda podniky zaznamenávají nějaké místní pobídky a výhody, jakožto podporu podnikání MSP.

Z analýzy je patrné, že tři čtvrtiny firem nezískávají od obce žádnou podporu podnikání. Pouze malá část firem zodpověděla, že obec se snaží určitými prostředky podporovat jejich podnikání, přesněji pouze u 24 % podniků.

8.6 Otázka č. 6

Touto otázkou bylo zjišťováno, jaká podpora se dostala firmám v začátcích jejich podnikání. U této otázky byla opět možnost zaškrtnout více odpovědí.

Obrázek 13 Podpora firem v začátcích jejich podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve většině případů firmy ve svých začátcích nebyly podporovány obcemi, přesněji 30 firem z celkových 37. Malé procento firem uvedlo, že získávali určitou podporu v době zavedení. Podpora spočívala nejčastěji v propagaci, a to u 7 firem, ve 3 případech to byl zvýhodněný pronájem budov a pozemků. Nejmenší četnost byla zaznamenána u poradenské činnosti.

8.7 Otázka č. 7 - 11

Otázka č. 7 měla za úkol zjistit, zda podniky využívají ke svému podnikání obecní objekty nebo pozemky. Prostřednictvím otázky č. 8 bylo zkoumáno, zda jednotlivé podniky jsou součástí průmyslové zóny.

Otázka č. 9 se zaměřovala na veřejně prospěšné služby, které firmy poskytují obcím. V případě, že veřejně prospěšná služba je poskytována, respondenti měli uvést jednotlivé příklady těchto služeb.

V otázce č. 10 je zjišťováno, zda se obec snaží různými prostředky propagovat firmy místních podnikatelů. V případě, že obec propaguje podnikatele působící v obci, měli respondenti uvést formy, prostřednictvím kterých jsou propagováni.

Prostřednictvím otázky č. 11 bylo zjišťováno poskytování poradenství ve finanční oblasti, přesněji řečeno poradenství pro čerpání podpůrných finančních prostředků.

Tabulka 7 Souhrnná tabulka: Vyhodnocení výběrových otázek č. 7 - 11

Otázka	Název	Odpověď		Odpověď v %	
		Ano	Ne	Ano	Ne
7.	Využití obecních pozemků k podnikání	2	35	95	5
8.	Součást průmyslové zóny	14	23	62	38
9.	Poskytování veřejně prospěšných služeb	10	27	73	27
10.	Propagace podnikatelů	9	28	76	24
11.	Poradenství ve finanční oblasti	0	37	0	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina firem, v 95 % případů, odpověděla, že nevyužívají obecní pozemky ani obecní objekty. Pouze dva podnikatelé z celkového počtu 37 uvedli, že využívají obecní objekty. Nutno říci, že v případě využití obecních objektů a pozemků k podnikání nemusí pro podnikatele plynout žádná úleva.

U otázky č. 8 převládá odpověď ne, tzn., že 62 % firem není součástí průmyslové zóny. Zbytek dotazovaných firem uvedlo, že součástí průmyslové zóny jsou.

Z tabulky je zřetelné, že u otázky č. 9 většina firem veřejně prospěšnou službu (dále VPS) nepodporují. Ovšem 27 % firem uvedlo, že VPS poskytuje. Nejvíce uváděným typem VPS byl sponzoring akcí a organizací. Dalším příkladem jsou služby s nakládáním s odpady, provoz benzínové pumpy firmou Cyklos, v. d. Většina poskytujících firem ovšem nezískává žádné místní pobídky a výhody od obce, tudíž lze říci, že ve většině případů firmy

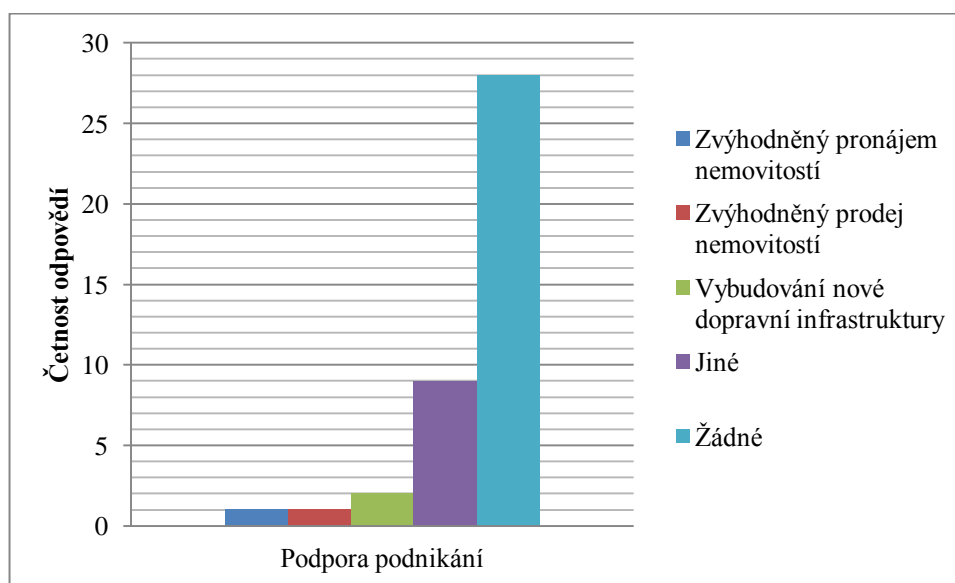
neposkytují veřejně prospěšné služby jako protislužbu, ale poskytují je i za skutečnosti, že od obce nezískají žádné výhody.

Otázka č. 10 koresponduje s otázkou č. 12, kde jsou uváděny jednotlivé formy podpory. Zde bylo úkolem zjistit, jakými způsoby nejčastěji obce firmy propagují. Ve většině případů jsou firmy propagovány prostřednictvím webových stránek města, kdy podnikatel pouze zašle prostřednictvím elektronické pošty údaje o firmě, a jeho firma bude bezplatně přidána na stránky města do příslušné sekce. Dále byla zaznamenána propagace prostřednictvím místního rozhlasu.

U otázky č. 11 je výsledek více než negativní, jelikož ve všech případech bylo zodpovězeno ne. Přestože například město Hlinsko poskytuje místním podnikatelům tuto službu, nebyla zaznamenána žádná odpověď ano.

8.8 Otázka č. 12

Poslední výběrová otázka tohoto bloku zkoumá, jaké obecní výhody jsou poskytovány malým a středním podnikatelům. Z nabízených možností bylo možné vybrat více odpovědí.

Obrázek 14 Poskytované obecní výhody místním podnikatelům

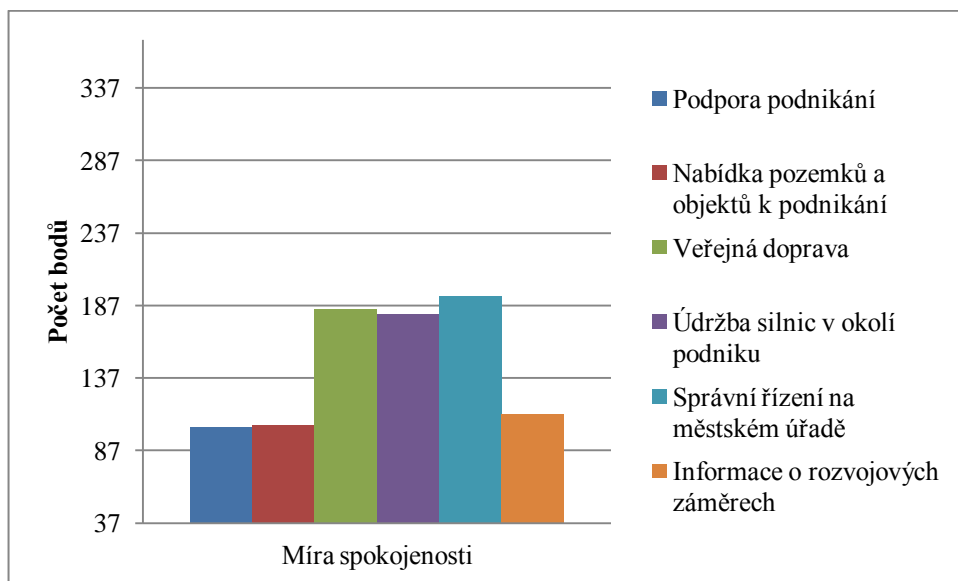
Zdroj: Vlastní zpracování

Nejvyšší počet odpovědí byl zaznamenán u poslední možnosti, kdy podnikatelé nepocítují vůbec žádnou obecní podporu. V případě kladných odpovědí byla často volena možnost jiné podpory, jež nebyla uvedena v možnostech otázky. Zde podnikatelé uváděli jako formu podpory propagaci, tento způsob podpory se zdá nejrozšířenější a nejdostupnější. Za zmínku

stojí i forma podpory spočívající ve vybudování nové dopravní infrastruktury, kterou volili dva z dotazovaných podnikatelů.

8.9 Otázka č. 13

Touto otázkou byla mapována míra spokojenosti podnikatelů s poskytovanými službami obcí. Podnikatelé hodnotili poskytované služby na stupnici od 1 do 10, kdy stupeň 1 měl význam velmi nespokojený a bod 10 velmi spokojený.

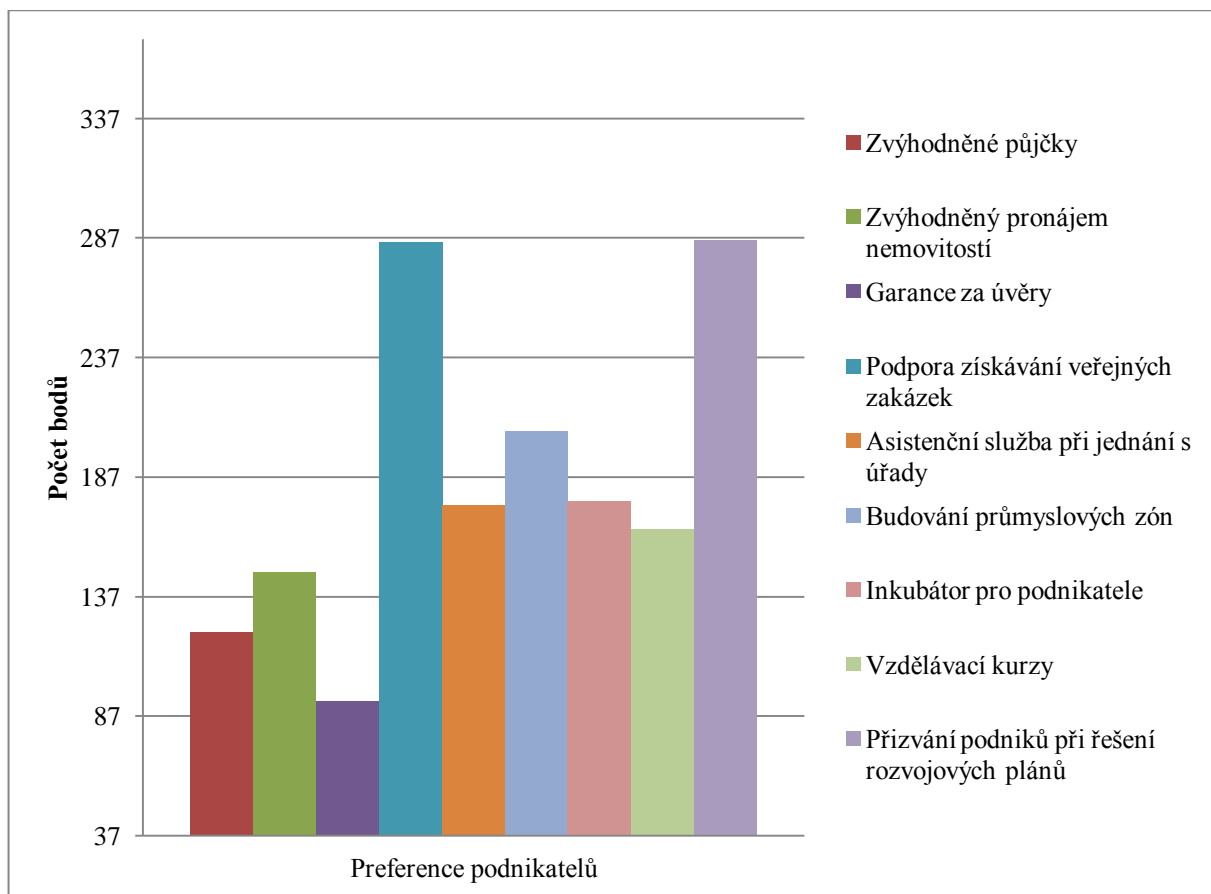
Obrázek 15 Míra spokojenosti podnikatelů se službami obce

Zdroj: Vlastní zpracování

Veškeré služby poskytované obcemi získaly nízký počet bodů, k hranici 200 bodů se blíží pouze tři služby ze šesti, a to Veřejná doprava, Údržba silnic v okolí podniku a Správní řízení na městském úřadě. Poslední ze zmiňovaných služeb získala nejvíce bodů. Na tuto otázku částečně navazuje následující otázka.

8.10 Otázka č. 14

Úkolem poslední otázky bylo zjistit, jaké mají jednotliví podnikatelé preference ohledně zlepšování služeb, poskytovaných městy na podporu podnikání ve městě. Podnikatelé hodnotili jednotlivé služby na stupnici od 1 do 10, přičemž bod 1 má hodnotu nejnižší a bod 10 nejvyšší. Jednotlivé výsledky níže uvedeného grafu korespondují s předchozím grafem, kde je zobrazena míra spokojenosti. Je nutné říci, že jestliže podnikatelé v předchozí otázce shledali poskytování některých služeb jako za silně nevyhovující, je zřejmé, že zde se to projeví na bodování. V této otázce byly zahrnuty i další služby, které by obec mohla poskytovat.

Obrázek 16 Preference podnikatelů při zlepšování obecních služeb na podporu podnikání

Zdroj: Vlastní zpracování

Podnikatelé v největší míře hlasovali pro zlepšování služeb v oblasti Podpory získávání veřejných zakázek a Přizvání podniků při řešení rozvojových plánů, které se umístili s opravdu nízkým rozdílem bodů na stejném místě. V těchto oblastech vidí podnikatelé největší slabinu měst. Jednotlivé oblasti mohli získat celkem 370 bodů. Na velmi spodní hranici se pohybují služby spojené s půjčováním finančních prostředků a s pronájmem nemovitostí. V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že většina dotazovaných firem disponuje takovým finančním kapitálem, že tyto služby jsou pro ně dost bezvýznamné. Pouze 37,83 % z dotazovaných firem bodovalo službu Zvýhodněné půjčky na stupnici od 5 bodů a výše. Nejmenší počet bodů získala služba Garance za úvěry.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této práce bylo zhodnocení spolupráce a podpory obcí s malými a středními podniky. Analýza byla prováděna v Pardubickém kraji, zejména v okresech Pardubice a Chrudim, kde byla zjišťována míra podpory malých a středních podnikatelů. Dílčími cíli byla charakteristika obce, MSP a způsoby podpory podnikání na úrovni obcí. V praktické části práce byla představena zkoumaná oblast a vyhodnocení dotazníkového šetření.

Součástí závěru je i celková rekapitulace výsledků dotazníkového šetření. V rámci dotazníkového šetření u obcí bylo zjištěno, že z celkových šesti dotazovaných měst pouze pět má zpracovanou koncepci na podporu podnikání v jejich obci. Nejvíce využívaným způsobem podpory podnikatelů je přizpůsobování územního plánu požadavkům a potřebám investorů. Dalšími ve velké míře využívanými způsoby je propagace a umístování průmyslu do speciálních zón. Co se týče propagace, zde se podpora zaměřuje pouze na bezplatnou distribuci městských novin do schránek obyvatel města, jinak je inzerce zcela hrazená z prostředků podnikatelů a není nijak zvýhodněná. Ale přesto by tato podpora podnikatelům mohla přinést užitek, i za předpokladu, že vynakládají vlastní finanční prostředky. Pouze ve městě Přelouči je městský zpravodaj zpoplatněný symbolickou částkou. Úspěšnost při umístování průmyslu do speciálních zón je ve většině případů dobrá, pouze dvě města nemají ve svém městě průmyslové zóny, je to dáno nedostatkem pozemků a objektů vhodných k podnikání, ale i nedostatkem finančních prostředků v rozpočtu obce. Obce nejčastěji zaměřují svou podporu na přicházející investory a na vybrané odvětví podnikání, je to dáno tím, že investoři jsou viděni, jako potenciální vysoce prosperující podnikatelé. Přicházející investoři jsou motivováni průmyslovými zónami ve městě, ale i poradenskou činností. Ovšem investory by právě mohla odradit nedostatečná dopravní infrastruktura, na jejíž zlepšení pracuje většina měst. Pouze dvě města, Slatiňany a Přelouč, uvedly, že jejich dopravní infrastruktura je plně dostačující pro potřeby místních podnikatelů. Vyhovující dopravní infrastruktura je spíše výjimka nežli pravidlo, jelikož skoro každé město se potýká s dlouholetými problémy s infrastrukturou. Většinou se jedná o obchvaty měst, nevyhovující kvalitu místních komunikací, anebo o nedořešené výstavby křižovatek a komunikací. Byla nejen zkoumána podpora podnikání, ale cílem bylo také zjistit, jaké výhody podpora podnikatelům přináší samotným obcím. Jako protihodnoty promítnuté do hospodaření obce za nabízenou podporu podnikání města shledávají nižší nezaměstnanost, vyšší daňové příjmy a oživení místní produkce. Ovšem podpora podnikání na úrovni obcí není taková, jaká by

měla být, je to dáno především nedostatkem finančních prostředků v rozpočtu obce, s čímž se potýká většina obcí, ale i nedostatek vhodných prostor k podnikání a spoustou dalších faktorů, které znesnadňují obcím jakoukoli podporu podnikání. Je těžké najít „zlatý střed“, aby se podpora dostala všem.

Při dotazníkovém šetření u firem, podnikatelé odpovídali na dva okruhy otázek. První okruh otázek měl identifikační charakter a druhý okruh otázek byl zaměřen na podporu podnikání ze strany obce. Byla zkoumána právní forma podnikání jednotlivých firem. Kdy bylo zjištěno, že nejvíce malých a středních podnikatelů má právní formu podnikání s. r. o. Tento typ právní formy je všeobecně oblíbený mezi podnikateli. Poté bylo potřeba rozčlenit jednotlivé firmy podle jejich velikosti do kategorií, drobní, malí a střední podnikatelé. Více jak polovina respondentů se řadí do skupiny malí podnikatelé, druhé místo zaujímají střední podniky a naposledy drobní podnikatelé. Dalším důležitým faktorem identifikace firmy byly důvody umístění firmy do dané lokality. Místo bydliště nebo vhodný objekt k podnikání byly hlavní dva důvody pro umístění firem do dané lokality. Převážná část firem působí v dané lokalitě více jak 11 let.

V poslední době dochází k neustálému zlepšování podpory podnikání na národní úrovni, podpora na místní úrovni stále zaostává. Většina firem uvedla, že je obec žádným způsobem nepodporuje. U otázky, zda obce podporovaly podnikatele v jejich začátcích, koresponduje s otázkou současné podpory. V případě, že firmy přiznaly podporu ze strany obce, jednalo se zejména o propagaci na webových stránkách města, která je bezplatná, o zvýhodněné pronájmy nemovitostí a v poslední řadě o poradenskou činnost. Ovšem převážná většina firem v současné době však nezaznamenává žádnou podporu. V některých případech se jedná stále o podporu formou propagace a poradenské činnosti. Byly zaznamenány i dvě kladné odpovědi při využívání obecních prostor. Je nutné podotknout, že v mnoha případech firmy o podporu vůbec nestojí, jak bylo zjištěno v některých případech při osobním setkání s vedením firem. Jak již bylo zmíněno, většina firem působí v dané lokalitě více jak 11 let, tudíž by se dalo předpokládat, že takové firmy se dostaly do stádia samostatnosti a tudíž ani nestojí o podporu ze strany města. Tyto firmy spíše produkují jako vedlejší produkt veřejně prospěšné služby a nepožadují za ně žádnou protihodnotu od obce. Těchto firem je ovšem pouze 23 % z celkového počtu dotazovaných firem, do kterých se ale řadí i firmy, které zaznamenávají určitou podporu jako protihodnotu. Podnikatelé jsou ohledně podpory podnikání velice skeptičtí. Bylo zaznamenáno mnoho rozhořčených ohlasů ohledně podpory. Mnozí podnikatelé jsou rozhořčeni na celý státní aparát a na celkovou situaci ve státě. Celkový stav podpory podnikání je patrný z hodnocení podnikatelů v posledních dvou

otázkách, kde byla hodnocena kvalita poskytovaných služeb místní samosprávou. Co se týče služeb poskytovaných z oblasti podpory podnikání, tak tyto služby nejsou hodnoceny jako dostatečné, jsou hodnoceny spíše jako silně podprůměrné, s čímž koresponduje poslední otázka ohledně zlepšování jednotlivých služeb. Na středu se ocitly služby veřejné dopravy, údržba silnic a správní řízení na městském úřadě. Dá se říci, že tyto služby jsou poskytovány v určitém standardu, který je plně zachován. Firmy mají velký zájem se účastnit při řešení rozvojových plánů obce a rády by získávaly více veřejných zakázek v jejich městě.

Obce se v posledních letech velice snaží neustále zlepšovat podporu podnikání, ale přes velké množství bariér to jde těžce. Největší bariérou jsou finanční prostředky, kterých je obecně nedostatek. Naopak je otázkou, zda podnikatelé o podporu stojí. Každý má jiné preference. Co jeden považuje za podporu, druhému to připadne bezvýznamné.

Závěr je takový, že obce zpracovávají koncepce na podporu podnikání, ale uvedení do praxe je obtížné a není možné zajistit podporu pro všechny.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BINEK, J., et al. *Obce a regiony pro podnikatele & Podnikatelé pro obce a regiony*. 1. vydání. Brno: GaREP, spol. s r. o., 2011, 120 s. ISBN 978-80-905139-0-7.
- [2] BINEK, J., et al. *Rozvojový interaktivní audit*. 1. vydání. Brno: GaREP, spol. s r. o., 2011, 152 s. ISBN 978-80-904308-9-1.
- [3] BINEK, J., et al. *Synergie ve venkovském prostoru: Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí*. 1. vydání. Brno: GaREP, spol. s r. o., 2010, 120 s. ISBN 978-80-904308-4-6
- [4] HOLEČEK, J., et al. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. 1. vydání. Brno: GaREP Publishing, 2009, 74 s. ISBN 978-809-0430-822.
- [5] HRABALOVÁ, S. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, 99 s. ISBN 80-210-3356-8.
- [6] HRABÁNKOVÁ, M., et al. *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu*. Brno: Akademické nakladatelství CERM, s.r.o. Brno, 2011. 111s. ISBN 978-80-7204-752-9.
- [7] JEŽKOVÁ, R., JEŽEK, J. *Podnikanie a jeho komunálna a regionálna podpora*. 1. vydání. Bratislava: EUROKÓDEX, s. r. o., 2011, 248 s. ISBN 978-80-89447-47-3.
- [8] MALACH, A., et al. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2005, 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
- [9] MARTINOVIČOVÁ, D. *Základy ekonomiky podniku*. 1. vydání. Praha: Alfa Publishing, 2006, 184 s. ISBN 80-8681-50-8.
- [10] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání. Praha: Management Press, 2004, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [11] PROVAZÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: GRADA Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [12] SRPOVÁ, J., ŘEHOŘ, V., et al. *Základy podnikání*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. 432 s. ISBN 978-80-247-3339-5.
- [13] TETŘEVOVÁ, L., et al. *Veřejný a podnikatelský sektor*. 1. vydání. Praha: Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0.

- [14] TOMANCOVÁ, J., BRTOUN, A., OBROVSKÝ, J. *Veřejná správa a finance*. 1. vydání. Brno: ALBERT, 2009, 166 s. ISBN 978-80-7326-162-7.
- [15] TOTH, P., et al. *Financování obcí - sociálně ekonomický rozvoj systému*. Praha: Oeconomica, 2005. 326 s. ISBN 80-245-0957-1.
- [16] VEBER, J., SRPOVÁ, J., et al. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008, 320 s. ISBN 978-80-247-2409-6.
- [17] VODÁČEK, L., VODÁČKOVÁ, O. *Malé a střední podniky: konkurence a aliance v Evropské unii*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2004, 192 s. ISBN 80-726-1099-6.
- [18] WOKOUN, R., MATES, P., KADERÁBKOVÁ, J. et al. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.
- [19] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- [20] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- [21] Zákon č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [22] ŽÁRSKA, E., et al. *Komunálna ekonomika a politika*. 1. vydání. Bratislava: EKONÓM, 2007, 194 s. ISBN 978-80-225-2293-9.
- [23] Členění nástrojů rozvoje obce. *Portál na podporu rozvoje obcí v ČR* [online]. 2012, 15. 10. 2012 [cit. 2012-10-27]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/cleneni-nastroju-rozvoje-obce/>
- [24] Financování rozvoje obce: Souhrn. *Portál na podporu rozvoje obcí v ČR* [online]. 2009, 28. 12. 2009 [cit. 2012-10-27]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/financovani-rozvoje-obce-souhrn/>
- [25] Mapy okresů Pardubického kraje. *Český statistický úřad* [online]. c2013 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: https://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/mapy_okresu_pardubickeho_kraje
- [26] Okresy. *Český statistický úřad* [online]. c2013 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/okresy>
- [27] O CzechInvestu. *CzechInvest: Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c1994–2013 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: <http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>
- [28] O CzechTrade. *CzechTrade: Partner pro Váš export* [online]. c2009-2010 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: <http://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/>

- [29] O nás. *Národní vzdělávací fond* [online]. c2011 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/o-nas>
- [30] O nás. *Centrum pro regionální rozvoj České republiky* [online]. c2011-2013 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/o-nas/o-nas/>
- [31] Rozvoj: Místní ekonomický rozvoj. BERMAN GROUP. *Berman group: economic development services* [online]. c2003-2013 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: http://www.bermangroup.cz/czech/?RUBRIKA=cz_topmenu&PORADI=27
- [32] Zaměření podpory podnikání v obci. *Portál na podporu rozvoje obcí ČR* [online]. 14. 10. 2012 [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/zamereni-podpory-podnikani-v-obci/>
- [33] Zapojení podnikatelů do plánování rozvoje území. *Portál na podporu rozvoje obcí ČR* [online]. 14. 10. 2012 [cit. 2012-11-17]. Dostupné z: <http://www.rozvojobci.cz/news/zapojeni-podnikatelu-do-planovani-rozvoje-uzemi/>
- [34] Statistická ročenka Pardubického kraje 2012. *Český statistický úřad* [online]. 2012 [cit. 2013-04-17]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/krajkapitola/531011-12-r_2012-10

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A Schéma běžného a kapitálového rozpočtu obce

Příloha B Členění podniků do skupin dle členění ČSÚ

Příloha C Ceník služeb a zboží – Lázně Bohdaneč

Příloha D Seznam členů MAS Hlinecko, o. s.

Příloha E Dotazník pro obce

Příloha F Dotazník pro firmy

Příloha A

Příjmy	Výdaje
Daňové: <ul style="list-style-type: none"> - svěřené daně - sdílené daně - místní (a regionální) daně - správní poplatky (daně) 	<ul style="list-style-type: none"> - všeobecné veřejné služby (veřejná správa apod.) - veřejný pořádek (policie, hasiči apod.) - vzdělání - péče o zdraví (veřejné zdravotnictví atd.) - bydlení - komunální služby - na podnikání - ostatní běžné výdaje (nahodilé, placené pokuty apod.) - placené úroky - běžné dotace jiným rozpočtům
Nedaňové: <ul style="list-style-type: none"> - uživatelské poplatky za služby - příjmy z pronájmu majetku - příjmy od vlastních neziskových organizací - zisk z podnikání - ostatní 	
Přijaté transfery: <ul style="list-style-type: none"> - běžné dotace ze státního rozpočtu - běžné dotace ze státních fondů - od územních rozpočtů - ostatní běžné příjmy (nahodilé, přijaté dary, sankce apod.) 	
(Saldo – přebytek)	(Saldo – schodek)

Zdroj: Provozníková (2009, s. 67), vlastní zpracování

Pronájem majetku spadá do běžného rozpočtu, ale prodej majetku je zařazen do kapitálového rozpočtu, jelikož se jedná o jednorázový příjem. Prodejem ztrácíme vlastnická práva.

Příjmy	Výdaje
<ul style="list-style-type: none"> - z prodeje majetku - kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy - příjmy z půjček apod. - příjmy z emise vlastních obligací - přebytek běžného rozpočtu - dary na investice apod. 	<ul style="list-style-type: none"> - na investice - kapitálové dotace jiným rozpočtům - na nákup obligací, akcií - poskytované střednědobé a dlouhodobé půjčky - splátky dříve přijatých půjček - krytí deficitu běžného rozpočtu

Zdroj: Provozníková (2009, s. 68), vlastní zpracování

Do kapitálových příjmů spadají příjmy z prodeje majetku, tyto příjmy by neměla obec používat na úhradu běžných výdajů. Obce mohou emitovat komunální obligace. Přebytek běžného rozpočtu tvoří rezervu. Mohou být poskytovány půjčky jiným subjektům, krajům, obcím atd. Splátky dluhů, úroky z půjček se splácejí z běžného rozpočtu, ale jistina se většinou splácí z kapitálového rozpočtu.

Příloha B

Členění podniků do jednotlivých skupin podle ČSÚ:

- A. zemědělství, lesnictví a rybnářství,
- B. těžba a dobývání,
- C. zpracovatelský průmysl,
- D. výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu,
- E. zásobování vodou; Činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi
- F. stavebnictví,
- G. velkoobchod a maloobchod; Opravy a údržba motorových vozidel,
- H. doprava a skladování,
- I. ubytování, stravování a pohostinství,
- J. informační a komunikační činnosti,
- K. peněžnictví a pojišťovnictví,
- L. činnosti v oblasti nemovitostí,
- M. profesní, vědecké a technické činnosti,
- N. administrativní a podpůrné činnosti,
- O. veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení,
- P. vzdělávání,
- Q. zdravotní a sociální péče,
- R. kulturní, zábavní a rekreační činnosti,
- S. ostatní činnosti,
- T. činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkující blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu,
- U. činnosti extertoriálních organizací a orgánů. (www.czso.cz)

Příloha C

Ceník služeb a zboží – Lázně Bohdaneč

ZHOTOVENÍ FOTOGRAFIÍ – FOTOSTAR	
Klasik	od 1,99 Kč
Digi	od 2,99 Kč
INZERCE V BOHDANEČSKÉM ZPRAVODAJI	
A3	2 000 Kč
A4	900 Kč
A5	500 Kč
A6	300 Kč
A7	200 Kč
Řádková inzerce (max. 5 řádků)	60 Kč
ZVEŘEJNĚNÍ INZERÁTU VE VÝLOZE	
Soukromý malý	10 Kč/1 týden
Komerční malý	20 Kč/1 týden
Komerční A5 reklama	25 Kč/1 týden
Komerční A4 reklama	30 Kč/1 týden
Komerční A3 reklama	40 Kč/1 týden
Komerční A2 reklama	50 Kč/1 týden
nad 4 týdny	- 20 % sleva
TISKOVINY	
Bohdanečský zpravodaj	10 Kč/ks

Příloha D

Členové MAS Hlinecko z řad podnikatelů.

Poř. č.	Podnikatelské subjekty	Předmět podnikání
1.	SKI Hluboká, s. r. o.	Provoz lyžařského areálu
2.	GASTRO AZ, s. r. o.	Výroba a servis potravinářského zařízení
3.	SAVE CZ, s. r. o.	Ekologické práce a likvidace odpadů
4.	DIANA HLINSKO, s. r. o.	Restaurace, ubytování, služby
5.	SONET Building, s. r. o.	Projektová činnost ve stavebnictví
6.	Zemědělské služby Hlinsko, s. r. o.	Zemědělské služby
7.	Malečská energetická, s. r. o.	Výroba elektřiny
8.	Stanislav Rytych	Obchodní činnost
9.	Miroslav Vavroušek	Podlahářství, tesařství
10.	AS ROVI, s. r. o.	Obchod, pronájem nebytových prostor
11.	Miroslav Krčil	Marketingové a poradenské služby
12.	Mias OC, spol. s r. o.	Výroba kancelářského nábytku
13.	Flídr	Zemědělský podnikatel
14.	Cach Josef	Zemědělský podnikatel
15.	Petr Kysela	Zemědělský podnikatel
16.	HUKY Elektro, s. r. o.	Montáž, elektro-práce, obchod
17.	DUKO Hlinsko, s. r. o.	Opravy a montáže plynového zařízení
18.	PEKLOČERTOVINA, s. r. o.	Služby cestovní ruch
19.	Smíšené zboží Všeradov, s. r. o.	Obchod a služby pro obyvatele
20.	LINEASPORT HLINSKO, s. r. o.	Reklamy, tisk
21.	Petr Tomášek	Chov ovcí, zemědělská výroba

Příloha E

Vážená paní/ Vážený pane,

studuji třetím rokem Univerzitu Pardubice, Fakultu ekonomicko-správní, obor Veřejná ekonomika a správa a touto cestou bych Vás chtěla požádat o zodpovězení dotazníku, jehož výsledky budou sloužit jako podklad pro vypracování bakalářské práce na téma Podpora malých a středních podniků na úrovni obcí, tedy pouze pro studijní účely.

Níže je uvedeno celkem jedenáct otázek, devět otázek je výběrových, z nichž otázky č. 2, 4, 5, 9 jsou specifické tím, že je u nich možnost označení více odpovědí nebo doplnění vlastní odpovědi, u ostatních je možná pouze jedna odpověď. Otázka č. 7 je založena na otevřené odpovědi. Otázka č. 3 je vytvořena na základě bodového hodnocení v intervalu od 1 do 10, kdy 1 je nejnižší hodnota a 10 je hodnota nejvyšší. **U všech otázek doporučuji Vaši odpověď tučně zvýraznit.**

Podotýkám, že dotazník není časově náročný, tudíž bych Vám byla vděčná, kdyby se Vám podařilo, **do 12. 4. 2013** odeslat vyplněný dotazník nebo případné dotazy při nejasnostech na emailovou adresu:

Zde prosím vyplňte Vaše údaje:

Kontaktní osoba:

Funkce:

E-mail/Tel.:

1. Podporujete malé a střední podnikatele? (jestliže odpovíte ne, přejděte k otázce č. 9)
 - a. ano
 - b. ne
2. Jakým způsobem podporujete malé a střední podnikatele ve své obci? (lze zaškrtnout více odpovědí)
 - a. zvýhodněný pronájem budov či pozemků
 - b. prodej pozemků a budov za nižší než tržní ceny
 - c. darování pozemků a budov resp. prodej za symbolickou cenu
 - d. poradenství začínajícím podnikatelům

- e. poradenství investorům, kteří chtějí ve městě podnikat
- f. poradenství zaměřené na možnosti čerpání podpůrných prostředků
- g. umístování průmyslu do speciálně vytvářených zón
- h. propagace místních firem na webových stránkách, v časopisu města
- i. přizpůsobování územních plánů požadavkům a potřebám investorů
- j. dotace podnikatelským subjektům
- k. budování vědeckotechnických parků
- l. poskytování či zprostředkování půjček a úvěrů
- m. poskytování záruk za půjčky a úvěry
- n. jiný:.....

3. V jaké míře využíváte následující oblasti pro podporu malých a středních podniků? (ohodnoťte níže uvedené oblasti od 1 do 10, 1 = nejméně používaná, 10 = nejvíce používaná)

Oblast	Hodnocení
Finanční (finanční zdroje)	
Organizační	
Majetkové (pronájem/prodej obecních nemovitostí)	
Poradenské (poradenské služby podnikatelům)	
Informační	

4. Na které podnikatele se Vaše podpora zaměřuje? (lze zaškrtnout více odpovědí)

- a. začínající podnikatelé
- b. vysoce prosperující podnikatelé
- c. přicházející investoři
- d. vybrané odvětví podnikání:

5. Jakými prostředky podporujete či motivujete Vámi zvolené podnikatele? (lze zaškrtnout více odpovědí)

Začínající podnikatelé	<ul style="list-style-type: none"> a) podnikatelské inkubátory b) poradenská a informační činnost c) poskytnutí základního inventáře d) kontaktní centra pro podnikatele e) eliminace administrativních bariér f) startovací ceny u pronájmů nemovitostí g) vzdělávací programy h) pomoc při zprostředkování úvěrů i) jiné:
Vysoce prosperující podnikatelé	<ul style="list-style-type: none"> a) budování dopravní infrastruktury b) reklama c) podpora při využívání dotací z EU d) garance za úvěry a půjčky e) jiné:
Přicházející investoři	<ul style="list-style-type: none"> a) průmyslové zóny b) poradenská činnost c) kontaktní centra pro podnikatele d) nabídka pronájmů/prodejů prostor k podnikání v obci e) jiné:
Vybrané odvětví podnikání	Možnosti podpory odvětví:

6. Je ve Vašem městě průmyslová zóna? (jestliže jste odpověděli ne, přejděte k otázce č. 8)

- a. ano
- b. ne

7. Jaké je zhruba procentuální obsazení průmyslové zóny ve Vašem městě?
.....

8. Jaký dopad na hospodaření obce má podpora podnikání malých a středních firem ve Vaší obci? Uveďte příklady.

- a. pozitivní,.....
- b. negativní,.....

9. Je dopravní infrastruktura ve Vašem městě dostačující pro potřeby podnikatelů? V případě odpovědi ne, uveďte příklady problémů s dopravní infrastrukturou.

- a. ano
- b. ne,.....

10. Vydává Vaše obec nějaké periodikum, které je zdarma nebo za symbolickou cenu, kde mohou místní podnikatelé inzerovat?

a. ano

b. ne

11. Uved'te bariéry podpory podnikání ve Vaší obci. (lze zaškrtnout více odpovědí)

a. nedostatek finančních prostředků z rozpočtu obce

b. nedostatek vhodných objektů a pozemků pro podnikání

c. špatná organizace a koordinace

d. zaměření se na jiné oblasti podpory

e. jiné důvody:

f. žádné

Zde máte prostor k vyjádření Vašich poznámek či připomínek:

Děkuji Vám za Vaši ochodu a čas.

S pozdravem

Petra Bednářová

studentka Univerzity Pardubice

email:

Příloha F

Vážená paní/ Vážený pane,

studuji třetím rokem Univerzitu Pardubice, Fakultu ekonomicko-správní, obor Veřejná ekonomika a správa a touto cestou bych Vás chtěla požádat o zodpovězení dotazníku, jehož výsledky budou sloužit jako podklad pro vypracování bakalářské práce na téma Podpora malých a středních podniků na úrovni obcí, tedy pouze pro studijní účely.

Níže je uvedeno celkem čtrnáct otázek, dvanáct je jich výběrových, z nichž otázky č. 3, 6, 12 jsou specifické tím, že je u nich možnost označení více odpovědí nebo doplnění vlastní odpovědi, u ostatních je možná pouze jedna odpověď. Poslední dvě otázky č. 13, 14 jsou vytvořené na základě bodového hodnocení v intervalu od 1 do 10, kdy 1 je nejnižší hodnota a 10 je hodnota nejvyšší. **U všech otázek doporučuji Vaši odpověď tučně zvýraznit.**

Podotýkám, že dotazník není časově náročný, tudíž bych Vám byla vděčná, kdyby se Vám podařilo, **do 5. 4. 2013** odeslat vyplněný dotazník nebo případné dotazy při nejasnostech na emailovou adresu:

Zde prosím vyplňte Vaše údaje:

Kontaktní osoba:

Funkce:

E-mail/Tel.:

1. Jaká je právní forma Vaší společnosti?

- a. fyzická osoba
- b. s. r. o.
- c. a. s.
- d. v. o. s.
- e. k. s.
- f. v. d.

2. Kolik zaměstnanců má Vaše firma?

- a. 1 – 9
- b. 10 – 49
- c. 50 – 249

- d. více než 249
3. Jaké jsou důvody umístění Vaší firmy do této lokality? (lze označit více odpovědí)
- a. strategická poloha
 - b. velké množství výhod poskytovaných obcí
 - c. kvalifikovaná pracovní síla
 - d. výzkum a vývoj
 - e. odběratelé
 - f. žádné
 - g. jiné důvody:
4. Jak dlouho Vaše firma působí v dané lokalitě?
- a. méně než 1 rok
 - b. 2 – 5 let
 - c. 6 – 10 let
 - d. více jak 11 let
5. Poskytuje Vám obec určité místní pobídky a výhody?
- a. ano
 - b. ne
6. Jakými prostředky Vám obec pomáhala v začátcích Vašeho podnikání? (lze označit více odpovědí)
- a. zvýhodněný pronájem budov, pozemků
 - b. podnikatelský inkubátor
 - c. poradenská činnost
 - d. propagace
 - e. úlevy na daních
 - f. jiné:
 - g. žádné

7. Využíváte obecní objekty nebo pozemky k Vašemu podnikání?
- a. ano
 - b. ne
8. Je Vaše firma součástí průmyslové zóny?
- a. ano
 - b. ne
9. Vytváří Vaše firma pro obec veřejné prospěšné služby? (jestliže ano, uveďte konkrétní příklad)
- a. ano, poskytujeme tuto veřejně prospěšnou službu:
 - b. ne
10. Napomáhá Vám obec propagovat Vaši firmu? (pokud ano, uveďte konkrétní příklad)
- a. ano, prostřednictvím:
 - b. ne
11. Poskytuje Vám obec poradenskou činnost v oblasti financování pro čerpání finančních prostředků? Uveďte příklady.
- a. ano,
 - b. ne
12. Poskytuje Vám obec určité výhody pro Vaše podnikání? (lze označit více odpovědí)
- a. zvýhodněný pronájem budov, pozemků
 - b. zvýhodněný prodej budov, pozemků
 - c. vybudování nové dopravní infrastruktury
 - d. jiné:
 - e. žádné

13. Jak byste ohodnotili místní samosprávu jako poskytovatele následujících služeb?
(ohodnoťte níže uvedené služby od 1 do 10, 1 = nejhorší, 10 = nejlepší)

Poř. č.	Název služby	Hodnocení
1.	Podpora podnikání a investic	
2.	Nabídka pozemků a objektů k podnikání	
3.	Veřejná doprava	
4.	Údržba silnic v okolí podniku	
5.	Správní řízení na městském úřadě	
6.	Informace o rozvojových záměrech	

14. Ohodnoťte, do jaké míry by měla obec zlepšovat následující služby na podporu podnikání?

(ohodnoťte níže uvedené služby od 1 do 10, 1 = nejméně, 10 = nejvíce)

Poř. č.	Název	Hodnocení
1.	Zvýhodněné půjčky	
2.	Zvýhodněný pronájem nemovitostí	
3.	Garance za úvěry	
4.	Podpora získávání veřejných zakázek	
5.	Asistenční služba při jednání s úřady	
6.	Budování průmyslových zón	
7.	Inkubátor pro začínající podnikatele	
8.	Vzdělávací kurzy	
9.	Přizvání podniků při řešení rozvojových plánů obce	

Zde máte prostor k vyjádření Vašich poznámek či připomínek:

Děkuji Vám za Vaši ochodu a čas.

S pozdravem

Petra Bednářová

studentka Univerzity Pardubice

email: